

RETTENS DOM (Tredje Afdeling)

15. juni 2005 *

I sag T-349/03,

Corsica Ferries France SAS, Bastia (Frankrig), ved advokats S. Rodrigues og C. Scapel, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved C. Giolito og H. van Vliet, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

* Processprog: fransk.

støttet af:

Den Franske Republik ved G. de Bergues og S. Ramet, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

og af

Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) SA, Marseille (Frankrig), først ved H. Tassy, derefter ved avocats O. d'Ormesson og A. Bouin,

intervenienter,

angående en påstand om annullation af Kommissionens beslutning 2004/166/EF af 9. juli 2003 om Frankrigs påtænkte omstrukturingsstøtte til fordel for Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) (EUT 2004 L 61, s. 13),

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET
I FØRSTE INSTANS(Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, M. Jaeger, og dommerne V. Tiili og O. Czúcz,

justitssekretær: ekspeditionssekretær: I. Natsinas,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 18. november 2004,

afsagt følgende

Dom

Retsforskrifter

¹ Artikel 87 EF bestemmer:

»1. Bortset fra de i denne traktat hjemlede undtagelser er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

[...]

3. Som forenelige med fællesmarkedet kan betragtes:

[...]

- c) støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgræne eller økonomiske regioner, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse [...]«
- 2 Ifølge kapital 8 i EF-retningslinjerne for statsstøtte til søtransportsektoren (EFT 1997 C 205, s. 5) vil Kommissionen anvende retningslinjerne for omstrukturering og redning af kriseramte virksomheder i forbindelse med omstrukturingsstøtten til virksomheder inden for søfartssektoren.
- 3 I henhold til Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder (EFT 1999 C 288, s. 2, herefter »rammebestemmelserne«), der trådte i kraft den 9. oktober 1999, skal Kommissionen angive, på hvilke betingelser den pågældende støtte kan erklæres forenelig med fællesmarkedet i henhold til artikel 87, stk. 3, litra c), EF. Af rammebestemmelsernes punkt 3.2.2 fremgår det, at betingelserne er, at virksomheden skal kunne anses for at være kriseramt, at virksomhedens rentabilitet genoprettes, at urimelig konkurrencefordrejning forhindres, at støtten begrænses til et minimum, at der fastsættes særlige betingelser og forpligtelser for at sikre, at konkurrencen ikke fordrejes i strid med den fælles interesse, samt at omstruktureringsplanen iværksættes fuldt ud.
- 4 Rådets forordning (EØF) nr. 3577/92 af 7. december 1992 om anvendelsen af princippet om fri udveksling af tjenesteydelser inden for søtransport i medlems-

staterne (cabotagesejlads) (EFT L 364, s. 7) påbyder medlemsstaterne at åbne de nationale cabotagemarkeder. I forordningens artikel 4 hedder det, at når en medlemsstat indgår kontrakter om offentlig tjeneste, skal dette ske uden forskelsbehandling af EF-redere.

Faktiske omstændigheder

1. *Involverede søfartsselskaber*

- 5 Sagsøgeren er et søfartsselskab, som varetager den regelmæssige forbindelse til Korsika fra det franske fastland (Toulon og Nice) og fra Italien (Savona og Livorno).
- 6 Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) er et søfartsselskab, der varetager rutefarten til Korsika fra det franske fastland (Nice, Toulon og Marseille) og til Nordafrika (Tunesien og Algeriet) fra det franske fastland samt i sæsonen fra april til september til Sardinien.
- 7 SNCM ejes i dag for 80%'s vedkommende af Compagnie générale maritime et financière (CGMF) og for 20%'s vedkommende af Société nationale des chemins de fer (SNCF). Den franske stat er den direkte ejer af 100% af CGMF, som har til formål at udstede tilladelse til alle aktiviteter vedrørende søtransport, skibsudrustning og skibsbefragtning samt enhver erhvervelse af kapitalinteresser og alle kommercielle og industrielle aktiviteter, som er direkte eller indirekte knyttet til dette formål.

- 8 SNCM er minoritetsaktionær i søfartsselskabet Compagnie méridionale de navigation (CMN), som besejler ruten mellem Marseille og Korsika, og som gennem Compagnie méridionale de participation kontrolleres af Steff-TFE-koncernen.

2. Forpligtelse til offentlig tjeneste på ruten mellem det franske fastland og Korsika

- 9 Siden 1948 har rutefarten mellem det franske fastland og Korsika været underlagt en forpligtelse til offentlig tjeneste.
- 10 Indtil 1976 skete besejlingen inden for et system, der delvist var omfattet af den franske lovgivning, hvor fartøjer under fransk flag havde monopol på indenrigs-sejlads. Inden for dette system udbetalte staten et fast beløb til de selskaber, der leverede tjenesten, som kompensation for den offentlige tjenestes krav med hensyn til de havne, der skulle besejles, regelmæssigheden, hyppigheden, kapaciteten til at levere tjenesten, de anvendte takster og skibets besætning.
- 11 I 1976 ændrede Frankrig betingelserne for opfyldelse af forpligtelsen til offentlig tjeneste i forbindelse med søtransporten til Korsika på grundlag af et områdeprincip. Dette princip har til formål at begrænse de ulemper, som øerne har, og at sikre en besejling af øen efter retningslinjer, der ligger så tæt som muligt på forbindelser, der udelukkende findes på kontinentet. Der blev indført en koncessionsordning med driftsbetingelser, hvori er udstukket retningslinjerne for den offentlige tjeneste. Der blev således den 31. marts 1976 indgået en rammeaftale med SNCM og CMN for en periode på 25 år, hvis udløb blev fastsat til den 31. december 2001.

- 12 Mellem 1976 og 1982 fastlagde den franske regering på grundlag af ovennævnte rammeaftale retningslinjerne for besejlingen.
- 13 Ved lov af 30. juli 1982 om en særlig status for regionen Korsika blev forvaltningen af områdeprincippet overdraget til Korsikas lokalparlament i henhold til en kontrakt med den franske stat. Med loven af 13. maj 1991 om områdeprincippet for Korsika fik ovennævnte parlament det fuldstændige ansvar for besejlingen af øen. Siden da har Office des transports de la Corse (OTC) stået for tilrettelæggelsen af besejlingen.
- 14 Siden 1991 er der blevet indgået to femårige aftaler mellem OTC og de to koncessionshavende rederier på grundlag af rammeaftalen. Den første af disse aftaler (herefter »1991-aftalen«) præciserede retningslinjerne for levering af den offentlige tjeneste i perioden 1991-1996, mens den anden aftale (herefter »1996-aftalen«) præciserede retningslinjerne for perioden 1996-2001. I aftalerne defineres ligeledes principperne for udbetaling af det faste støttebeløb, der betales over tildelingen til områdeprincippet som kompensation for de pålagte forpligtelser. Forpligtelsen til offentlig tjeneste omfattede på det tidspunkt samtlige forbindelser til Korsika fra tre havne på det franske fastland, nemlig Nice, Toulon og Marseille.
- 15 I 2001 iværksatte Korsikas regionale myndighed i henhold til forordning nr. 3577/92 et udbud med henblik på udvælgelse af en reder, som fra den 1. januar 2002 under en femårig aftale skulle opfylde forpligtelsen til offentlig tjeneste vedrørende rutefarten mellem det franske fastland og Korsika til gengæld for finansiel kompensation. På baggrund af konkurrenceudviklingen på ruterne fra Toulon og Nice har Korsikas regionale myndighed vurderet, at det kun er forbindelserne fra Marseille, der behøver være underlagt en sådan forpligtelse til offentlig tjeneste.
- 16 SNCM og CMN fik i fællesskab tildelt aftalen, idet sagsøgeren ikke ønskede at deltage i udbuddet.

- 17 I medfør af en »aftale om delegering af offentlig tjeneste« (herefter »2002-aftalen«) mellem Korsikas regionale myndighed og OTC skal SNCM og CMN, som har fået overdraget forpligtelsen til fra den 1. januar 2002 sikre rutefarten mellem Marseille og Korsika og opfylde visse forpligtelser til offentlig tjeneste hvad angår hyppighed, kapacitet, ruteplan, takster (sæsonbetingede maksimumspriser, obligatoriske rabatter for visse persongrupper) samt kvalitet. I henhold til aftalen ydes der som kompensation for disse forpligtelser en på grundlag af de budgetterede indtægter beregnet referencekompensation, som bliver mindre hvert år, og som ved hvert års udløb justeres på grundlag af forskellene mellem de budgetterede og de faktiske indtægter. Ifølge aftalen udgør maksimumsbeløbet for den økonomiske kompensation for hele perioden 326,85 mio. EUR for SNCM og 128,2 mio. EUR for CMN, dvs. i alt 455,05 mio. EUR. I øvrigt fremgår det af 2002-aftalen, at den endelige årlige økonomiske kompensation til hvert selskab er begrænset til det driftsunderskud, som forpligtelsen til offentlig tjeneste medfører, med tillæg af et rimeligt afkast på den investerede kapital, som beregnes i forhold til den faktiske udnyttelse af kapitalen. Det rimelige afkast er fastsat til 15% af skibenes handelsværdi som fastlagt i aftalen. 2002-aftalen udløber den 31. december 2006, medmindre samtlige parter bliver enige om at bringe den til ophør på et tidligere tidspunkt.

Den administrative procedure

1. *Støtte til SNCM som kompensation for forpligtelsen til offentlig tjeneste i henhold til 1991- og 1996-aftalen*

- 18 Efter at have modtaget klager over den støtte, som Corsica Marittima, der er et datterselskab under SNCM, modtog til passagertransport mellem Korsika og Italien, meddelte Kommissionen den 22. december 1998 Den Franske Republik, at den

havde besluttet at indlede den formelle procedure i henhold til EF-traktatens artikel 93, stk. 2 (nu artikel 88, stk. 2, EF) (EFT 1999 C 62, s. 9), for vurdering af støtten. Sagen blev registreret under nr. C-78/98.

- 19 Efter at have modtaget nye klager over den støtte, SNCM modtog til dækning af omkostningerne ved forpligtelsen til offentlig tjeneste, meddelte Kommissionen den 28. februar 2001 Den Franske Republik, at den havde besluttet at indlede den formelle procedure i henhold til artikel 88, stk. 2, EF for vurdering af støtten (EFT 2001 C 117, s. 9). Denne sag blev registreret under nr. C-14/01.
- 20 Ved beslutning 2002/149/EF af 30. oktober 2001 om Frankrigs statsstøtte til fordel for SNCM (EFT 2002 L 50, s. 66) afsluttede Kommissionen de procedurer, der var indledt i sag C-78/98 og C-14/01, og fastslog, at den støtte på 787 mio. EUR, der var ydet SNCM for perioden 1991-2001 som kompensation for SNCM's forpligtelse til offentlig tjeneste på ruterne til Korsika fra de tre havne på det franske fastland, nemlig Nice, Toulon og Marseille, var forenelig med fællesmarkedet i henhold til artikel 86, stk. 2, EF. Der blev ikke anlagt søgsmål til prøvelse af denne beslutning.

2. Støtte til redning og omstrukturering til fordel for SNCM

- 21 Den 20. december 2001 underrettede de franske myndigheder Kommissionen om, at CGMF havde ydet SNCM et lån på 22,5 mio. EUR som redningsstøtte. Støtten blev registreret under nr. NN 27/2002 (ex N 849/2001), idet en del af lånet allerede var udbetalt til SNCM.

- 22 Ved skrivelse af 18. februar 2002 anmeldte Den Franske Republik en påtænkt omstruktureringsstøtte til fordel for SNCM til Kommissionen. Den påtænkte omstruktureringsstøtte bestod af et kapitaltilskud på 76 mio. EUR til SNCM (gennem CGMF), således at SNCM's egenkapital steg fra 30 mio. til 106 mio. EUR. Denne støtte blev registreret af Kommissionen som anmeldt støtte under nr. N 118/2002.
- 23 Ved beslutning K(2002) 2611 endelig af 17. juli 2002 godkendte Kommissionen redningsstøtten til SNCM som led i den indledende procedure for undersøgelse af støtte, der er omhandlet i artikel 88, stk. 3, EF. Kommissionen anførte i sin beslutning, at den anmeldte støtte opfyldte de fem kriterier i rammebestemmelserne, særlig kriteriet om, at den franske stat skulle give tilsagn om at tilsende Kommissionen en omstruktureringsplan. Der blev ikke anlagt søgsmål ved Retten til prøvelse af denne beslutning.
- 24 Efter en indledende undersøgelse konstaterede Kommissionen, at den anmeldte omstruktureringsstøtte rejste tvivl om foreneligheden med fællesmarkedet, og besluttede i en skrivelse af 19. august 2002 til Den Franske Republik at indlede den formelle undersøgelsesprocedure, der er omhandlet i artikel 88, stk. 2, EF, i overensstemmelse med artikel 4, stk. 4, og artikel 6 i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel [88] (EFT L 83, s. 1, herefter »beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure«). Den anmeldte støtte blev registreret under det nye nr. C-58/2002.
- 25 Ved skrivelse med bilag af 8. oktober 2002, der blev afsendt den 15. oktober, meddelte de franske myndigheder Kommissionen deres bemærkninger til beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure.

- 26 Den 11. december 2002 blev beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure sammen med et resumé offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* (EFT C 308, s. 29). De berørte parter blev opfordret til at fremsætte deres bemærkninger til det anmeldte støtteprojekt senest tre måneder fra offentliggørelsen.
- 27 Ved skrivelse af 8. januar 2003 meddelte sagsøgeren Kommissionen sine skriftlige bemærkninger til beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure. Kommissionen modtog endvidere bemærkninger fra Stef-TFE-koncernen og forskellige regionale myndigheder. Kommissionen fremsendte samtlige modtagne bemærkninger til Den Franske Republik, som fik mulighed for at kommentere dem.
- 28 Den 4. februar 2003 holdt Kommissionen efter anmodning et møde med sagsøgeren, som ved denne lejlighed fremlagde yderligere dokumenter.
- 29 I en skrivelse til Kommissionen af 10. februar 2003 fremførte de franske myndigheder deres argumenter for, at den påtænkte støtte overholdt rammebestemmelserne, og gjorde rede for de nye tilsagn om udviklingen i antallet af ansatte og lønningerne, begrænsningen af forbruget af rå- og hjælpestoffer samt SNCM's prispolitik.
- 30 Ved skrivelse af 13. februar 2003 fremsendte de franske myndigheder til Kommissionen deres kommentarer til sagsøgerens og Stef-TFE's bemærkninger.

- 31 Ved skrivelse af 21. februar 2003 besvarede de franske myndigheder de yderligere spørgsmål, der var stillet i Kommissionens skrivelse af 10. februar 2003.
- 32 Ved en faxmeddelelse, der blev afsendt den 27. maj 2003, forelagde de franske myndigheder Kommissionen deres kommentarer til de dokumenter, sagsøgeren havde tilsendt Kommissionen den 4. februar 2003, og som Kommissionen havde videresendt til de franske myndigheder ved skrivelse af 21. februar 2003.
- 33 Den 9. juli 2003 vedtog Kommissionen beslutning 2004/166/EF om Frankrigs påtænkte omstrukturingsstøtte til fordel for SNCM (EUT 2004 L 61, s. 13), som er genstand for den foreliggende annullationssag (herefter »den anfægtede beslutning«).
- 34 Den dispositive del af den anfægtede beslutning er affattet således:

»Artikel 1

Den af Frankrig påtænkte omstrukturingsstøtte til [SNCM] er forenelig med fællesmarkedet på de i artikel 2-5 fastsatte betingelser.

Artikel 2

SNCM afstår fra tidspunktet for meddelelsen af denne beslutning og indtil den 31. december 2006 fra at købe nye skibe og indgå kontrakter om bygning, ordrer eller befragtning, for så vidt angår nye eller nyistandsatte skibe.

SNCM må fra tidspunktet fra modtagelsen af denne beslutning og indtil den 31. december 2006 kun operere med de 11 skibe, som virksomheden SNCM allerede råder over, nemlig: *Napoléon Bonaparte, Danielle Casanova, Île de Beauté, Corse, Liamone, Aliso, Méditerranée, Pascal Paoli, Paglia Orba, Monte Cinto og Monte d'Oro.*

Hvis SNCM på grund af omstændigheder, som det ikke kan tilskrives, nødsages til at udskifte et af sine skibe før den 31. december 2006, kan Kommissionen godkende en sådan udskiftning på grundlag af en af Frankrig behørigt begrundet anmeldelse.

Artikel 3

SNCM-koncernen afhænder alle sine direkte og indirekte kapitalinteresser i følgende selskaber:

— Amadeus France

Artikel 4

På alle ruter til Korsika afstår SNCM fra datoen for meddelelsen af denne beslutning og indtil den 31. december 2006 fra enhver prispolitik i forbindelse med de offentliggjorte takster, der sigter mod at tilbyde lavere priser end hver af konkurrenternes priser for tilsvarende tjenester og destinationer på identiske datoer.

Kommissionen forbeholder sig ret til at indlede undersøgelsesproceduren for enhver konstateret misligholdelse af de betingelser, der er fastsat i denne beslutning, særlig den i første afsnit omhandlede betingelse.

Den i første afsnit omhandlede betingelse er opfyldt, hvis SNCM's laveste priser hver dag er højere end hver af konkurrenternes laveste tilbudspris for tilsvarende tjenester og destinationer.

Den i første afsnit omhandlede betingelse finder ikke længere anvendelse, hvis konkurrenternes priser bliver højere end SNCM's gældende takster i referenceåret 1996, korrigeret for inflation.

Frankrig meddeler hvert år før den 30. juni Kommissionen alle de oplysninger, der er nødvendige for at godtgøre, at denne betingelse er opfyldt i det foregående kalenderår for samtlige overfarter til og fra Korsika.

Artikel 5

I overensstemmelse med de franske myndigheders forpligtelser i omstrukturingsplanen nedsættes det årlige antal sejlads på de forskellige Korsika-ruter indtil den 31. december 2006, således at de holdes inden for de grænser, der er angivet i tabel 3 i denne beslutning, medmindre der foreligger ekstraordinære omstændigheder, som ikke kan tilskrives SNCM, og som tvinger det til at omlægge visse sejlads til andre havne, og medmindre der sker ændringer i den forpligtelse til offentlig tjeneste, som virksomheden er underlagt.

Artikel 6

Frankrig bemyndiges til at tilføre kapital til SNCM med en første udbetaling af et beløb på 66 mio. EUR fra datoen for meddelelsen af denne beslutning.

Indtil omstrukturingsperiodens afslutning, dvs. indtil den 31. december 2006, kan Kommissionen på de franske myndigheders anmodning beslutte at godkende en efterfølgende ny udbetaling til SNCM, svarende til differencen mellem de resterende 10 mio. EUR og indtægterne fra de i artikel 3 krævede afhændelser.

En sådan beslutning kan kun træffes, hvis de i artikel 3 pålagte foranstaltninger er gennemført, indtægterne fra afhændelserne ikke overstiger 10 mio. EUR, og de i artikel 2, 4 og 5 fastsatte betingelser således er overholdt, uden at dette berører Kommissionens beføjelse til i givet fald at indlede den formelle undersøgelsesprocedure, såfremt en af betingelserne ikke er overholdt. I tilfælde af manglende overholdelse kan den anden støtterate ikke udbetales.

Artikel 7

Frankrig underretter senest seks måneder efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om, hvilke foranstaltninger der er truffet for at efterkomme beslutningen.

[...]«

Retsforhandlinger og parternes påstande

35 Sagsøgeren har anlagt nærværende sag ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 13. oktober 2003.

36 Den Franske Republik har ved dokument indleveret til Rettens Justitskontor den 3. februar 2004 anmodet om tilladelse til at intervenere til støtte for Kommissionens påstande.

37 SNCM har ved dokument indleveret til Rettens Justitskontor den 26. februar 2004 anmodet om tilladelse at intervenere til støtte for Kommissionens påstande.

38 Den Franske Republik fik tilladelse til at intervenere ved kendelse af 10. marts 2004.

- 39 SNCM fik tilladelse til at intervenere ved kendelse af 30. marts 2004.
- 40 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Tredje Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling og har som led i en foranstaltning med henblik på sagens tilrettelæggelse anmodet parterne om at besvare skriftlige spørgsmål. Parterne har efterkommet denne anmodning inden for den fastsatte frist.
- 41 Parterne har i deres besvarelser meddelt Retten, at Kommissionen den 8. september 2004 havde vedtaget beslutning K(2004) 3359 endelig udg. (herefter »beslutningen af 8. september 2004«) om ændring af den anfægtede beslutning. Et supplerende skriftligt spørgsmål fra Retten har foranlediget hovedparterne i sagen til at tage stilling til denne beslutnings betydning for den foreliggende sag.
- 42 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret spørgsmål fra Retten i offentligt retsmøde den 18. november 2004.
- 43 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:
- Den anfægtede beslutning annulleres.
  - Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

44 Kommissionen har med støtte fra intervenienterne, Den Franske Republik og SNCM, nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

45 Sagsøgeren har til støtte for det foreliggende annullationssøgsmål fremført to anbringender. For det første et anbringende om tilsidesættelse af artikel 253 EF, idet den anfægtede beslutning er utilstrækkeligt begrundet. For det andet et anbringende om tilsidesættelse af artikel 87, stk. 3, litra c), EF af forordning nr. 659/1999 og rammebestemmelserne, idet den anfægtede beslutning indeholder materielle fejl og åbenbart urigtige skøn.

46 Indledningsvis skal det dog undersøges, hvilken eventuel betydning beslutningen af 8. september 2004 har for den foreliggende sag.

1. Indledende bemærkning om betydningen af beslutningen af 8. september 2004 for den foreliggende sag

47 Retten bemærker, at Kommissionen ved sin beslutning af 8. september 2004 har ændret den anfægtede beslutning, således at SNCM — som det anføres i anden

betragtning til denne nye beslutning — får tilladelse dels til at udskifte skibet *Asco* med skibet *Aliso* på listen over skibene i den anfægtede beslutnings artikel 2, dvs. listen over de skibe, SNCM må benytte i omstruktureringsperioden, dels til som følge af vanskelighederne ved at sælge *Asco* at sælge enten *Asco* eller *Aliso*.

- 48 Det skal dog erindres, at under et annullationssøgsmål i medfør af artikel 230 EF skal lovligheden af en fællesskabsretsakt i henhold til retspraksis bedømmes efter de faktiske og retlige omstændigheder på det tidspunkt, da retsaktens blev udstedt (Rettens dom af 25.6.1998, forenede sager T-371/94 og T-394/94, *British Airways m.fl. mod Kommissionen*, Sml. II, s. 2405, præmis 81).
- 49 Endvidere fremgår det ikke i det foreliggende tilfælde, at beslutningen af 8. september 2004 har frataget visse af sagsøgerens anbringender og argumenter til støtte for den foreliggende sag deres relevans. Dette har sagsøgeren og Kommissionen i øvrigt heller ikke hævdet i deres svar på Rettens skriftlige spørgsmål herom.
- 50 Under disse omstændigheder må det fastslås, at beslutningen af 8. september 2004 på ingen måde påvirker det foreliggende annullationssøgsmål til prøvelse af den anfægtede beslutning.

2. Det første anbringende: tilsidesættelse af artikel 253 EF, idet den anfægtede beslutning er utilstrækkeligt begrundet

- 51 Sagsøgeren har med det første anbringende gjort gældende, at den anfægtede beslutning er utilstrækkeligt begrundet for så vidt angår den pågældende

støtteforanstaltningens art, støttens delvise karakter af kompensation for forpligtelsen til offentlig tjeneste, bortfaldet af de tvivl, der har givet anledning til indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure, vurderingen af, om rentabiliteten er genoprettet, spørgsmålet, om de planlagte omstruktureringstiltag er realistiske, samt fastlæggelsen af ikke-strategiske kapitalinteresser.

Indledende bemærkninger om anbringendets rækkevidde

- 52 Ifølge retspraksis adskiller anbringendet om tilsidesættelse af artikel 253 EF sig fra anbringendet om et åbenbart urigtigt skøn. Hvad angår det førstnævnte anbringende, hvorved der er spørgsmål om manglende eller utilstrækkelig begrundelse, er dette et anbringende om, at der foreligger væsentlige formelle mangler i artikel 230 EF's forstand, og et sådant anbringende angår grundlæggende principper, som Fællesskabets retsinstanser skal tage under påkendelse. Hvad derimod angår det sidstnævnte anbringende, hvorved der er spørgsmål om lovligheden af den omtvistede afgørelses indhold, er dette et anbringende om, at der er sket en overtrædelse af en retsregel vedrørende traktatens gennemførelse som forudsat i samme artikel 230 EF, og Fællesskabets retsinstanser kan kun tage et sådant anbringende under påkendelse, såfremt den pågældende sagsøger gør det gældende. Spørgsmålet om begrundelsespligten må således holdes adskilt fra spørgsmålet om begrundelsens rigtighed (Domstolens dom af 2.4.1998, sag C-367/95 P, Kommissionen mod Sytraval og Brink's France, Sml. I, s. 1719, præmis 67, af 22.3.2001, sag C-17/99, Frankrig mod Kommissionen, Sml. I, s. 2481, præmis 35, og af 29.4.2004, sag C-159/01, Nederlandene mod Kommissionen, Sml. I, s. 4461, præmis 65, samt Rettens dom af 13.1.2004, sag T-158/99, Thermenhotel Stoiser Franz m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1, præmis 97).

- 53 Det må i det foreliggende tilfælde konstateres, at sagsøgeren med sit første anbringende blot har gjort gældende, at den anfægtede beslutning på visse punkter er utilstrækkeligt begrundet i strid med artikel 253 EF. Dette fremgår udtrykkeligt af overskriften til anbringendet i stævningen («Tilsidesættelse af væsentlige formkrav: manglende begrundelse») og af argumenterne i anbringendet, især stævningens punkt 17, 18 og 43 — som omhandler henholdsvis tilsidesættelsen af væsentlige

formkrav, retspraksis vedrørende artikel 253 EF og nødvendigheden af at annullere den anfægtede beslutning ud fra en vurdering af dens »eksterne lovlighed« — samt af tredje og fjerde afsnit i resuméet af sagsøgerens stævning, som omhandler den »manglende begrundelse« på ovennævnte punkter.

- 54 Denne fortolkning af det første anbringende bestrides ikke af parterne. Sagsøgeren har således som svar på Kommissionens og Den Franske Republiks bemærkninger hertil gjort gældende, at sagsøgeren med sit anbringende kritiserer Kommissionen for en »manglende opfyldelse« eller »tilsidesættelse« af begrundelsespligten, jf. punkt 3 i replikken.
- 55 I øvrigt fremgår det af stævningen, at sagsøgeren var bekendt med sondringen mellem begrundelsespligt og åbenbart urigtigt skøn, idet sagsøgeren efter i det første anbringende at have argumenteret for, at den anfægtede beslutning er utilstrækkeligt begrundet, i sit andet anbringende (overskrift: »Tilsidesættelse af EF-traktaten og gennemførelsesreglerne: væsentlige materielle fejl og åbenbart urigtige skøn«) om tilsidesættelse af artikel 87, stk. 3, EF samt rammebestemmelserne har gjort gældende, at den anfægtede beslutning indeholder åbenbart urigtige skøn. Den samme sondring findes i resuméet af stævningen, hvori sagsøgeren i tredje afsnit anfører, at »der er to begrundelser for påstanden om annulation af den anfægtede beslutning, nemlig dels at beslutningen mangler begrundelse, dels at beslutningen indeholder væsentlige og åbenbart urigtige skøn«. I replikken har sagsøgeren på ny efter at have gjort sig bekendt med Kommissionens og Den Franske Republiks bemærkninger til dette punkt påberåbt sig dels manglende opfyldelse af begrundelsespligten, dels åbenbart urigtige skøn.
- 56 Under disse omstændigheder skal sagsøgerens første anbringende til støtte for den foreliggende sag alene opfattes som et anbringende om, at artikel 253 EF er tilsidesat, idet den anfægtede beslutning er utilstrækkeligt begrundet på en række punkter, eftersom sagsøgerens klagepunkter vedrørende berettigelsen af den anfægtede beslutning fremgår af det andet anbringende.

- 57 Det må imidlertid, som Kommissionen med rette har anført med støtte på dette punkt fra Den Franske Republik, konstateres, at en række af klagepunkterne og argumenterne i sagsøgerens første anbringende tager sigte på at påvise, ikke at den anfægtede beslutning er utilstrækkeligt begrundet, men at beslutningen er uberettiget. Under dække af en kritik af begrundelsen for den anfægtede beslutning har sagsøgeren således i virkeligheden anfægtet beslutningens berettigelse.
- 58 Som tidligere fastslået af Domstolen, er der således ikke grund til i forbindelse med efterprøvelsen af, om begrundelsespligten er overholdt, at gennemgå lovligheden af den begrundelse, som Kommissionen har anført til støtte for sin beslutning (dommen af 22.3.2001 i sagen Frankrig mod Kommissionen, præmis 38).
- 59 Ved behandlingen af et anbringende om manglende eller utilstrækkelig begrundelse kan der således ikke tages hensyn til klagepunkter og argumenter, der tager sigte på at bestride berettigelsen af den anfægtede beslutning, idet disse er irrelevante i denne sammenhæng (jf. i denne retning dommen i sagen Thermenhotel Stoiser Franz m.fl. mod Kommissionen, præmis 97, Rettens dom af 20.4.1999, forenede sager T-305/94 — T-307/94, T-313/94 — T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 og T-335/94, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 931, præmis 389, af 28.2.2002, sag T-86/95, Compagnie générale maritime m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1011, præmis 425, og af 30.9.2003, forenede sager T-191/98 og T-212/98 — T-214/98, Atlantic Container Line m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 3275, præmis 1175 og 1176).
- 60 Da sagsøgeren udtrykkeligt har bekræftet, at det første anbringende alene vedrører en manglende begrundelse, og da det fremgår af selve stævningen, at sagsøgeren er klar over sondringen mellem manglende begrundelse og urigtig begrundelse, tilkommer det i øvrigt ikke Retten at give de klagepunkter i første anbringende, der i realiteten tager sigte på at stille spørgsmålstegn ved berettigelsen af den anfægtede beslutning, en ny betydning. Dette gælder så meget desto mere i en sag som den foreliggende, hvor sagsøgeren har fremført et andet anbringende om eksistensen af åbenbart urigtige skøn, hvori en række af disse klagepunkter uddybes på ny med henblik på at anfægte berettigelsen af den anfægtede beslutning.

- 61 I forbindelse med det første anbringende skal Retten således alene tage stilling til, om den anfægtede beslutning er tilstrækkeligt begrundet. De klagepunkter og argumenter, som sagsøgeren har fremført i dette anbringende, og som i virkeligheden tager sigte på at stille spørgsmålstejn ved berettigelsen af den anfægtede beslutning, må forkastes som irrelevante.

Klagepunkterne om begrundelsen for den anfægtede beslutning

Indledende bemærkninger

- 62 Det skal erindres, at begrundelsespligtens omfang efter fast retspraksis afhænger af karakteren af og baggrunden for den pågældende retsakt. Begrundelsen skal klart og utvetydigt angive de betragtninger, som institutionen har lagt til grund, således at de berørte parter kan få kendskab til grundlaget for den trufne foranstaltning med henblik på at kunne forsvare deres rettigheder og kontrollere, om beslutningen er begrundet, og således at Fællesskabets retsinstanser kan udøve deres prøvelsesret (dommen i sagen Kommissionen mod Sytraval og Brink's France, præmis 63; Rettens dom af 6.3.2003, forenede sager T-228/99 og T-233/99, Westdeutsche Landesbank Girozentrale mod Kommissionen, Sml. II, s. 435, præmis 278, og af 14.1.2004, sag T-109/01, Fleuren Compost mod Kommissionen, Sml. II, s. 127, præmis 119).
- 63 Det kræves ikke, at begrundelsen angiver alle de forskellige relevante faktiske og retlige momenter, da spørgsmålet, om en retsakts begrundelse opfylder kravene efter artikel 253 EF, ikke blot skal vurderes i forhold til ordlyden, men ligeledes til den sammenhæng, hvori den indgår, samt under hensyn til alle de retsregler, som gælder på det pågældende område (dommen af 22.3.2001 i sagen Frankrig mod Kommissionen, præmis 36, Rettens dom af 15.6.2000, forenede sager T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97 — T-607/97, T-1/98, T-3/98 — T-6/98 og T-23/98, Alzetta m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 2319, præmis 175, og dommen i sagen Westdeutsche Landesbank Girozentrale mod Kommissionen, præmis 279).

- 64 Især er Kommissionen ikke forpligtet til at tage stilling til alle de argumenter, som de berørte har fremført for den, men behøver kun at redegøre for de faktiske omstændigheder og retlige betragtninger, der har været afgørende med henblik på beslutningens opbygning (Rettens dom af 8.6.1995, sag T-459/93, Siemens mod Kommissionen, Sml. II, s. 1675, præmis 31, og dommen i sagen Westdeutsche Landesbank Girozentrale mod Kommissionen, præmis 280). Domstolen har tidligere fastslået, at Kommissionen ikke er forpligtet til at tage stilling til forhold, der er åbenbart uvedkommende, uden betydning eller klart af underordnet relevans (dommen i sagen Kommissionen mod Sytraval og Brink's France, præmis 64).
- 65 Hvad f.eks. angår kvalifikationen af en støtteforanstaltning indebærer begrundelsespligten, at Kommissionen skal angive sine grunde for at antage, at den pågældende foranstaltning falder ind under anvendelsesområdet for artikel 87, stk. 1, EF (dommen i sagen Westdeutsche Landesbank Girozentrale mod Kommissionen, præmis 281).
- 66 Hvad angår foreneligheden af en statsstøtte til omstrukturering med artikel 87, stk. 3, litra c), EF fremgår det af retspraksis, at begrundelsespligten er opfyldt, når Kommissionen i sin beslutning angiver begrundelsen for, at støtten er i overensstemmelse med rammebestemmelserne, nemlig bl.a. at der foreligger en omstruktureringsplan, at det er påvist, at det pågældende selskab på langt sigt vil blive rentabelt, samt at støtten står i rimeligt forhold til støttemodtagerens indskud (jf. i denne retning dommen af 22.3.2001 i sagen Frankrig mod Kommissionen, præmis 37, og Rettens dom af 30.4.1998, sag T-214/95, Vlaamse Gewest mod Kommissionen, Sml. II, s. 717, præmis 102; hvad angår andre EF-rammebestemmelser på statsstøtteområdet, jf. dommen i sagen Fleuren Compost mod Kommissionen, præmis 125).
- 67 Retten skal på baggrund af disse principper undersøge, om den anfægtede beslutning er tilstrækkeligt begrundet i det foreliggende tilfælde.

Den pågældende foranstaltnings art og støttens delvise karakter af kompensation for offentlig tjeneste

- 68 Sagsøgeren har gjort gældende, at den anfægtede beslutning er utilstrækkeligt begrundet hvad angår opgørelsen af størrelsen af underkompensationen for offentlig tjeneste. Sagsøgeren har anført, at Kommissionen ikke har gjort sagsøgeren bekendt med den ekspertrapport, der ligger til grund for opgørelsen, at den anfægtede beslutning ikke forklarer, hvorfor henlæggelsen til nedskrivning af *Liamone* er medregnet, selv om skibet ikke er nødvendigt for at opfylde forpligtelsen til offentlig tjeneste, og at det af beslutningen ikke fremgår, hvor stor en del af den samlede støtte der reelt er kompensation for offentlig tjeneste.
- 69 Det skal for det første bemærkes, at det fremgår af betragtning 259 til den anfægtede beslutning, at uafhængigt af nødvendigheden af at undersøge støtten i dens egenskab af støtte til omstrukturering er den del af støtten, der svarer til underkompensationen for offentlig tjeneste for perioden 1991-2001, ifølge Kommissionen forenelig med fællesmarkedet i henhold til artikel 86, stk. 2, EF.
- 70 Kommissionen har ved fastlæggelsen af størrelsen af underkompensationen for offentlig tjeneste i betragtning 256 og 257 til den anfægtede beslutning beregnet SNCM's underskud i perioden mellem 1991 og 2001 på alle de ruter til Korsika, der er omfattet af forpligtelsen til offentlig tjeneste. Hvad angår perioden 1991-1999 har Kommissionen medregnet det kumulerede resultat før skat i tilknytning til besejlingen af Korsika, som fastsat i den ekspertrapport, der lægges til grund i beslutning 2002/149, med fradrag af merværdien ved salg af skibene, mens Kommissionen for perioden 2000 og 2001, der ikke er omfattet af ovennævnte rapport, efter den fremgangsmåde, der er anvendt i beslutning 2002/149, selv har rekonstrueret resultatet før skat af besejlingen af Korsika uden at medtage henlæggelserne til omstruktureringen, som allerede er medregnet i de anmeldte omstruktureringsudgifter, idet der ikke er solgt søtransportmateriel i disse to år.

Efter Kommissionens opfattelse kan et eventuelt underskud i 2002 på sejladsen Marseille-Korsika ikke tages i betragtning, »for så vidt som taksterne for besejlingen af Korsika fra Marseille og kompensationsbeløbet siden den 1. januar 2002 er blevet fastsat ved kontrakt mellem de offentlige myndigheder og SNCM, i modsætning til hvad der var tilfældet for aftalerne fra 1991 og 1996«.

- 71 På dette grundlag konkluderer Kommissionen i betragtning 258 til den anfægtede beslutning, at de samlede resultater korrigeret for merværdi ved salg af skibe i denne periode og for omstrukturingsudgifter for hele perioden 1991-2001 beløber sig til 53,48 mio. EUR, jf. tabel 11 i betragtning 257 til den anfægtede beslutning.
- 72 Da de franske myndigheder imidlertid har anmeldt en påtænkt støtte på et større beløb (76 mio. EUR) som omstrukturingsstøtte, og da det er i denne egenskab, at proceduren efter artikel 88, stk. 2, EF blev indledt over for den påtænkte støtte, finder Kommissionen i betragtning 260 til den anfægtede beslutning, at hele støtten derfor skal undersøges i dette perspektiv. Denne undersøgelse er nærmere beskrevet i betragtning 261-367 til den anfægtede beslutning.
- 73 Under disse omstændigheder bør sagsøgerens klagepunkt, hvorefter den anfægtede beslutning ikke er tilstrækkeligt begrundet hvad angår opfyldelsen af betingelserne i artikel 86, stk. 2, EF, lades ude af betragtning. Kommissionen har nemlig i sin undersøgelse, jf. betragtning 261-367 til den anfægtede beslutning, valgt at vurdere hele støtten på 76 mio. EUR, herunder den del, der svarer til underkompensationen for offentlig tjeneste (53,48 mio. EUR), som omstrukturingsstøtte. Derfor kan en manglende begrundelse med hensyn til foreneligheden af ovennævnte underkompensationsbeløb med artikel 86, stk. 2, EF ikke som sådan medføre annullation af den anfægtede beslutning, idet denne er begrundet i de betragtninger, der vedrører vurderingen af støtten som omstrukturingsstøtte.

- 74 Retten skal derimod tage stilling til sagsøgerens klagepunkt, hvorefter den anfægtede beslutning er utilstrækkeligt begrundet hvad angår fastlæggelsen af størrelsen af underkompensationen for offentlig tjeneste. Som led i sin vurdering af, om støtten begrænser sig til det strengt nødvendige minimum i henhold til rammebestemmelserne, har Kommissionen nemlig i betragtning 327 til den anfægtede beslutning fastslået, at den del af støtten, der svarer til underkompensationen, er nødvendig for omstruktureringen af SNCM. Derfor vil en eventuel manglende begrundelse for beregningen af størrelsen af underkompensationen for offentlig tjeneste kunne påvirke vurderingen af støtten som omstrukturingsstøtte.
- 75 Retten må dog konstatere, at begrundelsen i betragtning 256-260 til den anfægtede beslutning, som forklarer såvel de kriterier, Kommissionen er gået ud fra ved fastlæggelsen af størrelsen af underkompensationen for offentlig tjeneste, som den valgte beregningsmetode, er tilstrækkelig til, at de berørte parter kan få kendskab til grundlaget for den trufne foranstaltning med henblik på at kunne forsvare deres rettigheder og kontrollere, om den anfægtede beslutning er begrundet, og til, at den kompetente ret kan udøve sin prøvelsesret.
- 76 Ingen af sagsøgerens argumenter og klagepunkter kan sætte spørgsmålstegn ved denne konklusion.
- 77 Hvad for det første angår påstanden om, at Kommissionen ikke har meddelt sagsøgeren ekspertrapporten, skal Retten bemærke, at denne påstand er irrelevant ved vurderingen af, om begrundelsespligten eventuelt er blevet tilsidesat. Selv om det antages, at påstanden er rigtig, kan en sådan manglende meddelelse af rapporten nemlig på ingen måde anses for at udgøre en manglende eller utilstrækkelig begrundelse for den anfægtede beslutning. Med denne påstand kan sagsøgeren højst påberåbe sig en eventuel tilsidesættelse af sagsøgerens ret til aktindsigt, og en sådan tilsidesættelse vedrører ikke begrundelsen, men overholdelsen af retten til

kontradiktion. Det må dog konstateres, og dette bestrides ikke, at sagsøgeren ikke har påberåbt sig en sådan tilsidesættelse af sin ret til kontradiktion. Et sådant anbringende udgør imidlertid ikke en tilsidesættelse af væsentlige formforskrifter, og spørgsmålet skal derfor ikke behandles *ex officio* (jf. Rettens dom af 8.7.2004, forenede sager T-67/00, T-68/00, T-71/00 og T-78/00, JFE Engineering mod Kommissionen, Sml. II, s. 2501, præmis 425 og den deri nævnte retspraksis).

- 78 For så vidt som sagsøgeren med denne påstand ønsker at gøre gældende, at selskabet ikke har været i stand til at vurdere, hvorledes Kommissionen har beregnet størrelsen af underkompensationen for offentlig tjeneste, skal Retten blot bemærke, at dette som nævnt fremgår klart og udtrykkeligt af betragtning 256-258 til den anfægtede beslutning.
- 79 Med hensyn til påstanden om, at Kommissionen ikke med føje har kunnet basere sig på ekspertrapporten for så vidt angår årene 2000 og 2001, og påstanden om, at de foreløbige regnskaber, Kommissionen er gået ud fra ved vurderingen af disse to år, afviger fra de endelige regnskaber, således som disse er offentliggjort, er der tale om klagepunkter, der vedrører berettigelsen af Kommissionens fremgangsmåde, og som derfor er ganske irrelevante for behandlingen af nærværende anbringende om utilstrækkelig begrundelse.
- 80 Hvad for det andet angår den påståede manglende begrundelse for at medregne henlæggelsen til nedskrivning af *Liamone*, når skibet ikke er nødvendigt for at opfylde forpligtelsen til offentlig tjeneste, må det konstateres, at påstanden bygger på en fejlfortolkning af den anfægtede beslutning. Det fremgår nemlig klart af tabel 11 i betragtning 257 til den anfægtede beslutning, at Kommissionen i modsætning til, hvad sagsøgeren har påstået, ikke har medregnet denne henlæggelse ved fastlæggelsen af størrelsen af underkompensationen for offentlig tjeneste. Nedskrivningen på 14,771 mio. EUR er nemlig trukket fra og ikke lagt til underskuddene i forbindelse med den offentlige tjeneste. Som svar på et spørgsmål stillet af Retten under retsmødet har sagsøgeren i øvrigt udtrykkeligt erkendt sin fejlfortolkning af denne del af den anfægtede beslutning. Det er klart, at Kommissionen ikke kan kritiseres for ikke at have begrundet en argumentation, der ikke findes i beslutningen.

- 81 Som Kommissionen har anført i sine skrivelser, er værdiforringelsen af *Liamone* derimod medregnet i omkostningerne ved den omstruktureringsplan, der er gennemgået i betragtning 261-367, idet den ekstraordinære værdiforringelse af dette skib er nævnt i planen, jf. bl.a. betragtning 126, 144, 302 og 330 til den anfægtede beslutning.
- 82 Sagsøgeren har herefter i sin replik og under retsmødet gjort gældende, at selskabet med dette klagepunkt i virkeligheden ønsker at fremhæve, at Kommissionen modsiger sig selv, når den finder, at *Liamone* før 2002 var nødvendigt for at opfylde forpligtelsen til offentlig tjeneste, og samtidig erkender, at den ikke har medtaget henlæggelserne til nedskrivning af skibet i beregningen af de ikke-kompenserede meromkostninger ved opfyldelsen af forpligtelsen til offentlig tjeneste. Da der ifølge sagsøgeren ikke var brug for *Liamone* for at opfylde forpligtelsen til offentlig tjeneste, finder sagsøgeren, at Kommissionen har begået en fejl ved at medregne værdiforringelsen i omkostningerne ved omstruktureringsplanen.
- 83 Retten må imidlertid konstatere, at disse påstande, som ændrer ved rækkevidden af det klagepunkt, der oprindeligt blev fremført i stævningen, har til formål at drage vurderingerne i den anfægtede beslutning i tvivl og derfor må forkastes som irrelevante for behandlingen af nærværende anbringende.
- 84 Hvad for det tredje angår påstanden om, at det er umuligt at afgøre, hvor stor en del af den samlede støtte der reelt udgøres af kompensationen for offentlig tjeneste, skal Retten blot konstatere, at Kommissionen i modsætning til, hvad sagsøgeren har gjort gældende, i betragtning 258 og betragtning 257 (tabel 11) til den anfægtede beslutning udtrykkeligt har anført, at denne andel beløber sig til 53,48 mio. EUR, og at Kommissionen i betragtning 256 og 257 til beslutningen forklarer, hvorledes dette beløb er beregnet.
- 85 For så vidt som sagsøgeren i denne forbindelse har kritiseret Kommissionen for ikke at have begrundet »det nødvendige niveau« for kompensationen for offentlig

teneste, ikke at have undersøgt, om meromkostningerne i forbindelse med forpligtelsen til offentlig tjeneste eventuelt er for store, og ikke at have forklaret, hvorfor 50% af SNCM's underskud figurerer i regnskaberne for 2000 og 2001, må Retten konstatere, at dette klagepunkt har til formål at sætte spørgsmålstegn ved Kommissionens beregning af underkompensationen ud fra SNCM's underskud. Et sådant klagepunkt, der tager sigte på at anfægte berettigelsen af den anfægtede beslutning på dette punkt, er irrelevant for behandlingen af nærværende anbringende.

86 Selv om det antages, at klagepunktet kan opfattes som en kritik af, at Kommissionen ikke har begrundet den anfægtede beslutning tilstrækkeligt på dette punkt, skal Retten endvidere bemærke, at sagsøgeren under den administrative procedure ikke har påberåbt sig et sådant klagepunkt, hverken i sine bemærkninger til beslutningen om at indlede den formelle procedure eller under mødet den 4. februar 2003, således at Kommissionen ikke kan kritiseres for ikke at have besvaret klagepunktet i sin beslutning.

87 Retten må under alle omstændigheder konstatere, at den anfægtede beslutning tilstrækkelig klart forklarer, hvorfor Kommissionen finder, at størrelsen af underkompensationen for offentlig tjeneste kan beregnes ud fra SNCM's underskud, og hvorledes disse underskud er opstået.

88 Med hensyn til begrundelsen for, at størrelsen af underkompensationen for offentlig tjeneste beregnes ud fra SNCM's underskud, skal Retten bemærke, at Kommissionen i betragtning 257 til den anfægtede beslutning har anført, at den er nået frem til dette beløb »efter samme fremgangsmåde og ud fra samme begrundelse som i beslutning 2002/149«. Beslutning 2002/149 blev vedtaget efter afslutningen af en procedure, hvori sagsøgeren havde deltaget som berørt part, og som vedrørte støtte til samme virksomhed i henhold til aftaler om de samme forpligtelser til offentlig tjeneste og vedrørende samme periode, idet 1996-aftalen var gældende indtil 2001.

- 89 I betragtning af den anfægtede beslutnings udtrykkelige henvisning til beslutning 2002/149, og i betragtning af, at sidstnævnte beslutning er vedtaget i en sammenhæng, som er velkendt for sagsøgeren, må det under disse omstændigheder fastslås, at beslutning 2002/149 kan anses for et supplement til begrundelsen i den anfægtede beslutning for beregningen af størrelsen af underkompensationen for offentlig tjeneste (jf. i denne retning Domstolens dom af 22.6.2004, sag C-42/01, Portugal mod Kommissionen, Sml. I, s. 6079, præmis 69 og 70, og Rettens dom af 19.3.2003, sag T-213/00, CMA CGM m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 913, præmis 217).
- 90 I betragtning 87-105 til beslutning 2002/149 har Kommissionen imidlertid på grundlag af sin eksperts konklusioner for perioden 1991-1999 anført, at de således beregnede underskud med rimelighed kan siges at afspejle omkostningerne i tilknytning til offentlig tjeneste. Under henvisning til disse underskud har Kommissionen i denne beslutning konkluderet, at der ikke er tale om nogen overkompensation trods udbetalingen af kompensationer i henhold til 1991- og 1996-aftalen.
- 91 For så vidt angår årsagen til SNCM's underskud skal Retten bemærke, at Kommissionen såvel i den anfægtede beslutning (betragtning 281, 282 og 326) som i beslutning 2002/149 (betragtning 123), som der henvises til i betragtning 257 til den anfægtede beslutning, har forklaret, at den økonomiske kompensation i henhold til 1991- og 1996-aftalen ikke har gjort det muligt at dække samtlige omkostninger i tilknytning til den offentlige tjeneste, bl.a. fordi kompensationen er relativt uafhængig af de opnåede indtægter. I betragtning 282 til den anfægtede beslutning har Kommissionen endvidere påpeget, at sagsøgerens opdukken på markedet i 1996 har haft negative virkninger for SNCM's resultat.
- 92 Sagsøgerens klagepunkter om den anfægtede beslutnings begrundelse for størrelsen af underkompensationen for offentlig tjeneste skal derfor forkastes i det hele.

Fjernelsen af de tvivl, der har begrundet indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure

- 93 Sagsøgeren finder ikke, at den anfægtede beslutning tilstrækkeligt begrunder, hvorfor Kommissionen finder, at de tvivl, der har begrundet indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure hvad angår forbindelsen mellem SNCM's underskud og SNCM's forpligtelse til offentlig tjeneste, den virkning, SNCM's politik for køb af skibe har haft for selskabets regnskaber, de påtænkte foranstaltninger med henblik på at øge SNCM's produktivitet, foranstaltningerne til nedbringning af udgifterne til rå- og hjælpestoffer samt SNCM's fremtidige prispolitik, ikke længere består.
- 94 For at kunne vurdere, om Kommissionen har begrundet den anfægtede beslutning tilstrækkeligt på dette punkt, må det først fastslås, nøjagtig hvilke tvivl der har begrundet beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure, og derefter undersøges, hvorvidt den anfægtede beslutning forklarer, hvorfor disse tvivl er bortfaldet.
- 95 Hvad for det første angår forbindelsen mellem SNCM's underskud og SNCM's forpligtelse til offentlig tjeneste konstaterer Retten, at Kommissionen i sin beslutning om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure har betvivlet, at SNCM kunne blive rentabel igen, med den begrundelse, at analyserne i omstrukturingsplanen ikke viser de strukturelle årsager til SNCM's kroniske underskud i de senere år. Efter Kommissionens opfattelse skulle den kontrollere, at omstrukturingsstøtten ikke blev brugt til at dække tidligere driftsunderskud, og at omstrukturingsplanen ville gøre det muligt for virksomheden at opnå driftsoverskud i fremtiden. Kommissionen understregede i denne forbindelse i sin beslutning om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure, dels at det ikke fremgik af omstrukturingsplanen, hvorledes SNCM ville mindske tabene på de ruter, der tidligere var omfattet af forpligtelsen til offentlig tjeneste, dels at omstrukturingsplanen skulle sikre virksomhedens rentabilitet, også selv om SNCM efter 2006 ikke opnåede en aftale om offentlig tjeneste på ruterne mellem Marseille og Korsika.

- 96 Det fremgår, at Kommissionens tvivl med hensyn til forbindelsen mellem SNCM's underskud og forpligtelsen til offentlig tjeneste dækker to aspekter, nemlig dels om støtten til dækning af omkostningerne ved den offentlige tjeneste mellem 1991 og 2001 var tilstrækkelig i betragtning af, at den skulle gøre det muligt for virksomheden at dække de tidligere underskud, der alene skyldtes forpligtelsen til offentlig tjeneste i henhold til 1991- og 1996-aftalen, dels om støtten kunne bidrage til genoprettelsen af rentabiliteten i perioden 2002-2006, idet støtten skulle gøre det muligt for virksomheden i fremtiden at mindske sine tab på de ruter, der ikke eller ikke længere var omfattet af en forpligtelse til offentlig tjeneste.
- 97 Hvad for det første angår spørgsmålet, om støtten til omkostningerne i tilknytning til forpligtelsen til offentlig tjeneste mellem 1991 og 2001 er tilstrækkelig stor, skal det blot bemærkes, at Retten ovenfor allerede har fastslået, at begrundelsen for, at SNCM's tidligere underskud på de ruter til Korsika, som på det tidspunkt var omfattet af en forpligtelse til offentlig tjeneste, kunne anses for at svare til SNCM's meromkostninger ved den pågældende forpligtelse, er tilstrækkeligt forklaret i såvel den anfægtede beslutning, særlig betragtning 256, 257, 281 og 282, som beslutning 2002/149, som førstnævnte beslutning henviser til.
- 98 I denne forbindelse skal det bemærkes, at sagsøgeren i sine klagepunkter vedrørende begrundelsen i betragtning 281 og 282 til den anfægtede beslutning har gjort gældende, at 2002-aftalen ikke har til formål at dække underskud, og at en konkurrents opdukken på markedet i 1996 skyldes liberaliseringen i Fællesskabet. Disse klagepunkter vedrører i virkeligheden rigtigheden af Kommissionens konstateringer og ikke begrundelsen herfor og må derfor forkastes som irrelevante.
- 99 Hvad i øvrigt angår de eventuelle underskud ved opfyldelsen af forpligtelsen til offentlig tjeneste i henhold til 2002-aftalen er den anfægtede beslutning tilstrækkeligt begrundet ved sin betragtning 256, hvori Kommissionen anfører, at underskuddene ikke kan medregnes, idet kompensationsbeløbet er blevet fastsat ved kontrakt.

100 Hvad for det andet angår støttens bidrag til genoprettelsen af rentabiliteten for perioden 2002-2006 må Retten konstatere, at Kommissionen i betragtning 263-282 til den anfægtede beslutning i modsætning til, hvad sagsøgeren har hævdet, har analyseret årsagerne til SNCM's vanskeligheder og sat tal på de omkostninger, disse vanskeligheder har medført. Kommissionen har især i betragtning 270-273 undersøgt, om SNCM's politik for køb af nye skibe var rationel. I betragtning 299-303 har Kommissionen forklaret, hvorfor omstrukturingsplanen forventedes at gøre SNCM rentabel på ny såvel i tiden frem til 2006 som efter denne dato. I betragtning 142-152 til den anfægtede beslutning har Kommissionen nøje redegjort for de forudsigelige økonomiske resultater ifølge et »mellemscenario« dels for perioden 2002-2006, dels for tiden efter 2006. Endvidere har Kommissionen i betragtning 315 til den anfægtede beslutning noteret, at SNCM forsøgte at forbedre sin situation ved at sælge fire skibe. Desuden har Kommissionen i betragtning 111 og 113 til den anfægtede beslutning i modsætning til, hvad sagsøgeren har hævdet, redegjort for og beskrevet de yderligere forpligtelser, de franske myndigheder har foreslået efter beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure med henblik på at nedbringe personaleomkostningerne og udgifterne til rå- og hjælpestoffer. I betragtning 114 til den anfægtede beslutning har Kommissionen konstateret, at disse forpligtelser sammen med reduktionen af flåden havde gjort det muligt at nedbringe vedligeholdelsesomkostningerne fra 29,6 til 23 mio. EUR i årene 2001 og 2002.

101 Kommissionen har således givet tilstrækkelig begrundelse for, at SNCM i henhold til omstrukturingsplanen vil være i stand til at nedbringe sine fremtidige underskud på de ruter, der ikke er eller ikke længere vil være omfattet forpligtelsen til offentlig tjeneste.

102 Ingen af sagsøgerens argumenter kan anfægte denne konklusion.

103 Hvad for det første angår klagepunkterne om, at begrundelsen for den anfægtede beslutning ikke hænger sammen, idet det fastslås, at de forventede besparelser på

indkøb af rå- og hjælpestoffer er utilstrækkelige (betragtning 279), eller at driftsresultatet for 2002 i modsætning til, hvad der forudses i omstruktureringsplanen, ikke er positivt (betragtning 280), må det konstateres, at klagepunkterne vedrører berettigelsen af den anfægtede beslutning på disse punkter og ikke begrundelsen for beslutningen, således at de må forkastes som irrelevante.

- 104 Med hensyn til påstanden om, at betragtning 258-260 til den anfægtede beslutning ikke viser, hvorfor støtten skal vurderes på baggrund af rammebestemmelserne, skal det blot fastslås, at påstanden er urigtig, idet det i betragtning 260 til den anfægtede beslutning anføres, at støtten er blevet anmeldt som omstrukturingsstøtte, og at støttebeløbet overstiger størrelsen af underkompensationen for offentlig tjeneste, mens det fremgår af betragtning 326, at omstrukturingsstøtten kan dække dels omkostningerne ved de forskellige foranstaltninger, der er indeholdt i omstrukturingsplanen, dels virksomhedens underskud i forbindelse med opfyldelsen af aftalerne om offentlig tjeneste indtil udgangen af 2001.
- 105 Med hensyn til de påstande, der vedrører Domstolens dom af 24. juli 2003 (sag C-280/00, Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg, Sml. I, s. 7747), skal bemærkes, at da denne dom er afsagt efter vedtagelsen af den anfægtede beslutning, var Kommissionen naturligvis ikke forpligtet til at forklare, hvorfor betingelserne i denne dom kunne anses for opfyldt i den foreliggende sag, hvilket sagsøgeren i øvrigt selv har erkendt.
- 106 Hvad for det andet angår indvirkningen af SNCM's politik for køb af skibe på driftsresultatet skal det blot konstateres, at sagsøgeren med sit klagepunkt, der sætter spørgsmålstegn ved konstateringen i betragtning 271 til den anfægtede beslutning af, at SNCM ikke kan anses for at have overinvesteret i fornyelsen af sin flåde i de senere år, har ønsket at anfægte Kommissionens vurdering på dette punkt og den af Kommissionen valgte metode. Essensen i klagepunktet er nemlig, at Kommissionen ikke har taget hensyn til en række forhold, som sagsøgeren finder relevante, men blot har analyseret regnskaberne. Et sådant klagepunkt er irrelevant for behandlingen af nærværende anbringende.

- 107 Det må under alle omstændigheder bemærkes, at som nævnt ovenfor giver betragtning 269-273 til den anfægtede beslutning tilstrækkelig begrundelse for, at SNCM's politik med hensyn til køb af skibe ikke har medført overdrevne overinvesteringer.
- 108 Hvad for det tredje angår de påtænkte foranstaltninger til forøgelse af SNCM's produktivitet og manglen på konkrete foranstaltninger til nedbringelse af udgifterne til rå- og hjælpestoffer må det på ny konstateres, at sagsøgeren med sine klagepunkter herom har bestridt rigtigheden af Kommissionens vurdering. Med klagepunkterne har sagsøgeren nemlig bestridt, at tvivlene på disse punkter er bortfaldet, idet Kommissionen i betragtning 279 og 280 til den anfægtede beslutning har konstateret, at planen »køb bedre ind« er utilstrækkelig, og at driftsresultaterne for 2002 ikke er positive. Sådanne klagepunkter er irrelevante for behandlingen af nærværende anbringende.
- 109 Under alle omstændigheder er den anfægtede beslutning som nævnt ovenfor tilstrækkeligt begrundet i så henseende ved betragtning 113, 114 og 279 til beslutningen.
- 110 Hvad for fjerde angår SNCM's fremtidige prispolitik må det på ny fastslås, at sagsøgeren i virkeligheden bestrider rigtigheden af Kommissionens vurderinger. Sagsøgeren har nemlig i det væsentlige gjort gældende, at Kommissionen ikke har vurderet SNCM's prispolitik korrekt før vedtagelsen af den anfægtede beslutning, og at Kommissionen ikke rådede over de oplysninger, der var nødvendige for at vurdere politikken i 2003. Disse klagepunkter er irrelevante for behandlingen af nærværende anbringende og må derfor forkastes.
- 111 For så vidt som sagsøgerens klagepunkter skal fortolkes som en kritik af, at Kommissionen ikke i den anfægtede beslutning specifikt har besvaret sagsøgerens påstande om SNCM's billetpriser før vedtagelsen af beslutningen, skal det

bemærkes, at Kommissionen i betragtning 359 udtrykkeligt har anført, at de franske myndigheders argumenter herom, jf. betragtning 119-123 og 191-203, gør det muligt at tilbagevise disse påstande.

- 112 Det fremgår af det anførte, at sagsøgerens klagepunkter og argumenter vedrørende begrundelsen for bortfaldet af de tvivl, der har begrundet indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure, skal forkastes i det hele.

Vurdering af genoprettelsen af rentabiliteten

- 113 Sagsøgeren finder den anfægtede beslutning utilstrækkeligt begrundet for så vidt angår genoprettelsen af rentabiliteten, idet Kommissionen ikke forklarer, hvorfor den indvilliger i at fravige princippet i rammebestemmelserne og medregne eksterne faktorer, nemlig væksten på Maghreb-markedet, den forventede udvikling i besejlingen af Nice og antagelsen om manglende fornyelse af 2002-aftalen ud over 2006.
- 114 I denne forbindelse skal Retten påpege, at det i rammebestemmelsernes punkt 32 hedder, at »[f]orbedringen af rentabiliteten [først og fremmest skal] opnås ved de interne foranstaltninger, der er indeholdt i omstruktureringsplanen«, og at »[r]entabilitetsforbedringen [kun må] baseres på eksterne faktorer — f.eks. pris- og efterspørgselssvingninger, som virksomheden ikke har større indflydelse på — hvis de anførte antagelser om markedsforventningerne er generelt anerkendte«.
- 115 Hvad for det første angår væksten på markedet for søtransport til Maghreb skal bemærkes, at Kommissionen i betragtning 300 til den anfægtede beslutning anfører,

at virkningen af omstruktureringsforanstaltningerne ikke kan tilskrives markedsudviklingen, »med undtagelse af fremgangen på markedet for søtransport til Maghreb, som for størstedelens vedkommende svarer til genetableringen af en position, som SNCM havde indtil midten af 1990'erne«. I betragtning 66-81 til den anfægtede beslutning konstaterer Kommissionen imidlertid ud fra resultaterne af den markedsundersøgelse, der er foretaget som led i omstruktureringsplanen, at der kan forventes en stor vækst på dette marked. Hvad angår rammebestemmelsernes punkt 32 var sagsøgeren således helt i stand til at forstå baggrunden for Kommissionens konklusion i betragtning 300 til den anfægtede beslutning.

116 I øvrigt var de samme konstateringer vedrørende væksten på markedet for besejlingen af Maghreb udtrykkeligt gengivet i beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure. Ganske vist har sagsøgeren i sine skriftlige bemærkninger af 8. januar 2003 til indledningen af undersøgelsesproceduren gjort gældende, at de mål, som SNCM havde sat for så vidt angår markedsandele, var ambitiøst i betragtning af den kraftige konkurrence fra de nationale selskaber, og at SNCM havde et dårligt image i Nordafrika, men sagsøgeren har på intet tidspunkt sat spørgsmålstegn ved markedsundersøgelsens antagelse om en kraftig vækst. Ud over at denne holdning bekræfter, at antagelserne om væksten på dette marked var generelt anerkendte i rammebestemmelsernes forstand, er den tillige årsag til, at Kommissionen ikke nøjere har begrundet dette aspekt af den anfægtede beslutning, eftersom sagsøgeren ikke har haft noget at indvende mod dette.

117 Hvad for det andet angår opretholdelsen af ruterne mellem Nice og Korsika har sagsøgeren baseret sit klagepunkt på en fejlfortolkning af den anfægtede beslutning. I modsætning til, hvad sagsøgeren har hævdet, accepterer Kommissionen nemlig ikke i den anfægtede beslutning, at disse ruter bevares som følge af markedsudviklingen, men derimod af de i betragtning 302 nævnte årsager, nemlig at ruternes rolle reduceres, og at den forventede værdiforringelse af *Liamone* vil gøre det lettere igen at opnå positive resultater. Endvidere har Kommissionen i betragtning 283 til den anfægtede beslutning anført, at den ønsker at forhindre, at der skabes et faktisk monopol for sagsøgeren på besejlingen af Korsika. Selv om Kommissionen i betragtning 316 til den anfægtede beslutning, som sagsøgeren ikke har påberåbt sig,

nævner den store vækst på markedet i hele Genova- og Toulon-bugten, gør den det ikke for med støtte i en ekstern faktor at begrunde opretholdelsen af SNCM i Nice, men derimod for at fremhæve omfanget af den modydelse, konkurrenterne får, bl.a. i form af en næsten fuldstændig tilbagetrækning fra Toulon-ruten og begrænsning af antallet af sejladsere på Nice-ruterne. Det er klart, at Kommissionen i sin beslutning ikke skal begrunde en holdning, som den ikke indtager.

- 118 Med hensyn til den påståede manglende begrundelse for ikke at tage hensyn til andre muligheder end opretholdelsen af eller tilbagetrækningen fra ruterne mellem Nice og Korsika må det konstateres, at sagsøgeren i sine bemærkninger af 8. januar 2003 til indledningen af den formelle procedure ikke, i modsætning til hvad sagsøgeren har hævdet i replikken, har peget på andre muligheder, men blot i det væsentlige har påstået, at SNCM ikke kunne gøre sine aktiviteter på disse ruter rentable. Under disse omstændigheder er Kommissionen ikke forpligtet til at begrunde den manglende hensyntagen til andre muligheder.
- 119 Hvad for det tredje angår antagelsen om en eventuel ikke-fornyelse af 2002-aftalen ud over 2006 skal det blot bemærkes, at den anfægtede beslutning er tilstrækkeligt begrundet på dette punkt i betragtning 303, hvor Kommissionen har anført, at for så vidt angår rentabiliteten på langt sigt bør »gennemførelsen af planen [...] gøre det muligt for virksomheden at klare sig effektivt i konkurrencen i forbindelse med fornyelsen af kontrakterne«. Endvidere hedder det i betragtning 149 til den anfægtede beslutning, at »[d]et er vigtigt at vide, hvordan selskabets konkurrence-mæssige stilling vil være i 2006 ved udløbet af den gældende kontrakt vedrørende offentlig tjeneste, og hvor rentabelt det vil være«. Denne betragtning gentages i betragtning 310.
- 120 Med hensyn til sagsøgerens påstand om, at det er inkonsekvent at anse antagelsen om en ikke-fornyelse af aftalen for forhastet, når der samtidig foretages en vurdering af rentabiliteten på langt sigt, må det blot konstateres, at dette klagepunkt, som vedrører berettigelsen af den anfægtede beslutning, er irrelevant for behandlingen af nærværende anbringende.

- 121 Samtlige sagsøgerens klagepunkter og argumenter vedrørende begrundelsen for så vidt angår genoprettelsen af rentabiliteten må således forkastes.

Hvorvidt antagelserne om omstruktureringen er realistiske

- 122 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen i spørgsmålet, om antagelserne om omstruktureringen er realistiske, blot har kopieret rammebestemmelserne og i betragtning 306 til den anfægtede beslutning anført, at den af de franske myndigheder fremlagte markedsundersøgelse udgør »et godt grundlag for at opstille scenarier for virksomhedens udvikling«.
- 123 Det fremgår imidlertid klart af betragtning 139-141 til den anfægtede beslutning, at Kommissionen i beslutningen har forklaret, hvorfor de tre scenarier for den økonomiske udvikling, nemlig det optimistiske og det pessimistiske scenario, der er opstillet i markedsundersøgelsen, og det mellemscenario, der er opstillet i omstruktureringsplanen, og som påbydes af rammebestemmelsernes punkt 33, udgør et »godt grundlag« for at vurdere virksomhedens udvikling. Med hensyn til det optimistiske og det pessimistiske scenario forklares disse i betragtning 139, hvorefter det konkluderes, at disse hypoteser »[o]verordnet set [synes] at udgøre en ramme, som er forholdsvis repræsentativ for de mulige udviklingstendenser«. I betragtning 140 har Kommissionen tilføjet, at resultaterne i henhold til det pessimistiske scenario kan forbedres, hvis SNCM finjusterer sit udbud, så det svarer til efterspørgselen, som svinger afhængigt af årstiderne. Endvidere har Kommissionen i betragtning 141 til den anfægtede beslutning efter at have sammenlignet udviklingen i de vigtigste finansielle indikatorer i henhold til de tre mulige scenarier i tabel 6 konstateret, at SNCM »[i]følge simulationerne [vil] kunne genvinde rentabiliteten i de tre scenarier«.

- 124 I øvrigt har sagsøgeren sammenblandet disse klagepunkter med dem, der vedrører genoprettelsen af rentabiliteten. Ifølge rammebestemmelsernes punkt 32 er det nemlig for at kunne vurdere, om omstruktureringsplanen vil gøre det muligt at genoprette rentabiliteten, at planen skal være baseret på en realistisk vurdering af den fremtidige drift.
- 125 I denne forbindelse fremgår det af betragtning 142-148 til den anfægtede beslutning, at det mellemscenario, der er opstillet med henblik på at vurdere muligheden for at genoprette rentabiliteten, er baseret på en undersøgelse af følgende spørgsmål: omlægningen af sejladsen til også at omfatte Maghreb, ruten mellem Nice og Korsika, ruten mellem Marseille og Korsika samt SNCM's gældsætning. Endvidere fremgår det af betragtning 149-152, at markedsundersøgelsen også omfatter en vurdering af muligheden af, at aftalen om offentlig tjeneste ikke fornys efter 2006. Det må imidlertid konstateres, at alle disse spørgsmål specifikt er behandlet i betragtning 300-304, og at disse betragtninger, som det fremgår af gennemgangen af klagepunkterne vedrørende genoprettelsen af rentabiliteten, giver en tilstrækkelig begrundelse for, at Kommissionen finder, at omstruktureringsplanen vil kunne sikre en sådan genoprettelse af rentabiliteten uafhængigt af SNCM's opfyldelse af forpligtelsen til offentlig tjeneste.
- 126 Med hensyn til argumentet om udvidelsen af flådens kapacitet i 2004 efter sagsøgerens køb af et nyt skib skal Retten bemærke, at Kommissionen ikke er forpligtet til at besvare samtlige faktiske eller retlige påstande, der fremføres under den administrative procedure. I modsætning til, hvad sagsøgeren har hævdet, fremgår det endvidere hverken af de skriftlige bemærkninger af 8. januar 2003 eller af betragtning 169-174 til den anfægtede beslutning, hvor sagsøgerens argumenter, der blev fremført under mødet den 4. februar 2003, er sammenfattet uden at blive bestridt af sagsøgeren, at sagsøgeren udtrykkeligt har gjort Kommissionen opmærksom på dette punkt.
- 127 Hvad angår den omstændighed, at Kommissionen i andre beslutninger har taget stilling til gyldigheden af støtte ydet til søfartsselskaber efter en omhyggelig analyse af den økonomiske udvikling i den af omstruktureringsplanen omfattede virk-

somhed, såvel med hensyn til virksomhedens likviditet som med hensyn til virksomhedens evne til at skabe overskud samt finansieringskapacitet (jf. f.eks. Kommissionens beslutning 2002/15/EF af 8.5.2001 om statsstøtte ydet af Frankrig til selskabet »Bretagne Angleterre Irlande« (»BAI« eller »Brittany Ferries«) (EFT 2002 L 12, s. 33)), skal det blot bemærkes, at uanset om denne beslutning, som den anfægtede beslutning ikke henviser til i sin egen begrundelse, er tilstrækkeligt begrundet eller ej, har dette ikke, heller ikke selv om beslutningen vedrører samme område, nogen indflydelse på vurderingen af den anfægtede beslutnings begrundelse. Ovennævnte konklusion, hvorefter det fremgår af betragtning 300-304, at den anfægtede beslutning er tilstrækkeligt begrundet for så vidt angår spørgsmålet om genoprettelse af rentabiliteten, fastholdes derfor.

128 Med hensyn til det klagepunkt, hvor sagsøgeren kritiserer Kommissionen for alene at basere sine konklusioner om genoprettelsen af rentabiliteten på de franske myndigheders antagelser, som i øvrigt nu er modsagt af de faktiske omstændigheder, må det fastslås, at et sådant klagepunkt, der tager sigte på at bestride rigtigheden af Kommissionens vurderinger på dette punkt, er irrelevant for behandlingen af nærværende anbringende. Dette gælder især argumentet om den påståede manglende undersøgelse af støttemodtagerens likviditet eller den manglende hensyntagen til forøgelsen af flådekapaciteten som følge af sagsøgerens køb af et nyt skib.

129 Sagsøgerens klagepunkter og argumenter om begrundelsen for antagelsernes realistiske karakter må således forkastes i det hele.

Fastlæggelse af ikke-strategiske kapitalinteresser

130 Sagsøgeren finder den anfægtede beslutning utilstrækkeligt begrundet hvad angår påstanden om, at SNCM's kapitalinteresse i CMN har strategisk betydning og derfor ikke må afhændes.

- 131 Det fremgår imidlertid af betragtning 348-354 til den anfægtede beslutning, at Kommissionen i beslutningen som svar på de argumenter, sagsøgeren og Stef-TFE har fremført under den administrative procedure, nøje har forklaret, hvorfor den finder, at denne kapitalinteresse har afgørende betydning og ikke må afhændes. Kommissionen har i denne forbindelse i betragtning 349-351 til den anfægtede beslutning især fremhævet, at de to virksomheder i fællesskab gennemfører kontrakten om offentlig tjeneste, at de har udviklet synergier på ruterne til Korsika, som går ud over, hvad der følger af 2002-aftalen, og at CMN's flåde komplementerer SNCM's. Disse oplysninger udgør helt åbenbart en tilstrækkelig begrundelse for den anfægtede beslutning på dette punkt.
- 132 Med hensyn til påstanden om, at der ikke er taget hensyn til merværdien af SNCM's kapitalinteresser i CMN, skal Retten bemærke, at selv om det fremgår af betragtning 174 til den anfægtede beslutning, at denne påstand er fremført under mødet den 4. februar 2003, er Kommissionen ikke forpligtet til at besvare samtlige faktiske eller retlige påstande, der er fremført under den administrative procedure. Det må imidlertid fastslås, at hvad angår kapitalinteressen i CMN er den anfægtede beslutning tilstrækkeligt begrundet i betragtning 348-354. Det skal i øvrigt bemærkes, at sagsøgeren ikke kunne misforstå Kommissionens argumenter på dette punkt, idet det klart fremgår af betragtning 246 til den anfægtede beslutning, at Kommissionen ikke finder, at ikke-realiserede merværdier kan medregnes ved beregningen af SNCM's ressourcer.
- 133 Hertil kommer, at sagsøgerens argumenter til støtte for påstanden om, at den anfægtede beslutnings begrundelse på dette punkt er selvmodsigende, i virkeligheden tager sigte på at anfægte berettigelsen af den anfægtede beslutning. Disse argumenter må derfor forkastes som irrelevante for behandlingen af nærværende anbringende.
- 134 Sagsøgerens klagepunkter og argumenter vedrørende begrundelsen for fastlæggelsen af de ikke-strategiske kapitalinteresser må således forkastes i det hele.

Konklusion vedrørende det første anbringende

- 135 Det fremgår af det anførte, at det første anbringende, som vedrører tilsidesættelse af artikel 253 EF, idet den anfægtede beslutning er utilstrækkeligt begrundet, må forkastes.

3. *Det andet anbringende: tilsidesættelse af artikel 87, stk. 3, litra c), EF, af forordning nr. 659/1999 og af rammebestemmelserne, idet den anfægtede beslutning indeholder materielle fejl samt åbenbart urigtige skøn*

- 136 Med dette anbringende har sagsøgeren gjort gældende, at den anfægtede beslutning indeholder materielle fejl og åbenbart urigtige skøn hvad angår vurderingen af en del af støtten som kompensation for offentlig tjeneste, analysen af årsagerne til SNCM's økonomiske vanskeligheder, overholdelsen af rammebestemmelserne og nødvendigheden af de af Kommissionen pålagte betingelser.

Indledende bemærkning vedrørende den af Retten udøvede kontrol

- 137 Det fremgår af fast retspraksis, at Kommissionen ved anvendelsen af artikel 87, stk. 3, litra c), EF råder over et vidt skøn, hvis udøvelse indebærer komplicerede økonomiske og sociale vurderinger, som må foretages i en fællesskabssammenhæng (Domstolens dom af 24.2.1987, sag 310/87, Deufil mod Kommissionen, Sml. s. 901, præmis 18, og af 29.4.2004, sag C-372/97, Italien mod Kommissionen, Sml. I, s. 3679, præmis 83).

- 138 Retsinstansernes kontrol med udøvelsen af dette skøn skal derfor begrænses til en efterprøvelse af, om procedurereglerne og begrundelsesforskrifterne er overholdt, om de omstændigheder, der er lagt til grund, er materielt korrekte, og om der er begået en retlig fejl eller foretaget et åbenbart urigtigt skøn ved vurderingen af de faktiske omstændigheder eller begået magtfordrejning (Domstolens dom af 13.2.2003, sag C-409/00, Spanien mod Kommissionen, Sml. I, s. 1487, præmis 93, og dommen i sagen Italien mod Kommissionen, præmis 83, Rettens dom af 5.11.1997, sag T-149/95, Ducros mod Kommissionen, Sml. II, s. 2031, præmis 63, af 6.10.1999, sag T-123/97, Salomon mod Kommissionen, Sml. II, s. 2925, præmis 47, sag T-110/97, Kneissl Dachstein mod Kommissionen, Sml. II, s. 2881, præmis 46, og dommen i sagen Westdeutsche Landesbank Girozentrale mod Kommissionen, præmis 282). Særligt tilkommer det ikke Retten at sætte sit skøn med hensyn til økonomiske forhold i stedet for det, der er anlagt af den institution, der har vedtaget beslutningen (dommen i sagen British Airways m.fl. mod Kommissionen, præmis 79).
- 139 Ifølge retspraksis er Kommissionen endvidere bundet af de rammebestemmelser eller meddelelser, som den vedtager som led i sit tilsyn med statsstøtte, såfremt disse ikke afviger fra traktatens bestemmelser, og de er blevet accepteret af medlemsstaterne (dommen i sagen Spanien mod Kommissionen, præmis 95, Rettens dom af 8.7.2004, sag T-198/01, Technische Glaswerke Ilmenau mod Kommissionen, Sml. II, s. 2717, præmis 149, og af 18.11.2004, sag T-176/01, Ferriere Nord mod Kommissionen, Sml. II, s. 3931, præmis 134).
- 140 Ifølge retspraksis kan Kommissionen ikke ved at vurdere en individuel støtte med udgangspunkt i sådanne retningslinjer, som den tidligere har vedtaget, anses for at overskride grænserne for sin skønsmæssige beføjelse eller at give afkald herpå. For det første har den fortsat kompetence til at ophæve eller ændre retningslinjerne, hvis forholdene kræver det. For det andet vedrører retningslinjerne en bestemt sektor og er begrundet i ønsket om at følge en politik, som Kommissionen selv har fastlagt (dommen i sagen Vlaamse Gewest mod Kommissionen, præmis 89).

- 141 I denne forbindelse tilkommer det således Retten at efterprøve, om de retningslinjer, Kommissionen har pålagt sig selv, såsom dem, der er anført i disse rammebestemmelser, er blevet overholdt (Rettens dom af 30.1.2002, sag T-35/99, Keller og Keller Meccanica mod Kommissionen, Sml. II, s. 261, præmis 77, og dommen i sagen Ducros mod Kommissionen, præmis 61 og 62).
- 142 Endvidere bemærkes, at under et annullationssøgsmål i medfør af artikel 230 EF skal lovligheden af en fællesskabsretsakt bedømmes efter de faktiske og retlige omstændigheder på det tidspunkt, da retsaktens blev udstedt. Særlig må Kommissionens komplicerede vurderinger kun bedømmes på baggrund af de oplysninger, som Kommissionen sad inde med på det tidspunkt, hvor den anlagde vurderingerne (dommen i sagen Salomon mod Kommissionen, præmis 48, og i sagen Kneissl Dachstein mod Kommissionen, præmis 47).
- 143 Endelig bemærkes, at en påstand om, at en af de betingelser, der er knyttet til en beslutning om at godkende støtte, ikke vil blive opfyldt, ikke i sig selv kan rejse tvivl om selve lovligheden af den pågældende beslutning. I almindelighed kan lovligheden af en fællesskabsretsakt ikke afhænge af eventuelle muligheder for at omgå den eller af efterfølgende betragtninger vedrørende dens effektivitet (dommen i sagen British Airways m.fl. mod Kommissionen, præmis 291, og i sagen Salomon mod Kommissionen, præmis 49).
- 144 De af sagsøgeren fremførte klagepunkter og argumenter skal undersøges i lyset af ovennævnte principper.

Klagepunkterne om berettigelsen af den anfægtede beslutning

- 145 For så vidt som dette anbringende vedrører tilsidesættelse af forordning nr. 659/1999, må det umiddelbart lades ude af betragtning. Nævnte forordning,

som fastsætter procedurereglerne for undersøgelse af statsstøtte, kan nemlig på ingen måde være tilsidesat af de påståede materielle fejl og åbenbart urigtige skøn, der lægges Kommissionen til last, så meget desto mindre som den anfægtede beslutning er vedtaget efter indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure i henhold til artikel 88, stk. 2, EF. Det må i øvrigt konstateres, at sagsøgeren ikke har fremført noget argument, der kan påvise, at den anfægtede beslutning tilsidesætter forordning nr. 659/1999, ligesom sagsøgeren ikke har oplyst om, hvilke bestemmelser i denne forordning der skulle være tilsidesat af nævnte beslutning.

- 146 Nærværende anbringende skal således alene undersøges for den dels vedkommende, der vedrører tilsidesættelse af artikel 87, stk. 3, litra c), EF og rammebestemmelserne.

Om vurderingen af en del af støtten som kompensation for offentlig tjeneste

- 147 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen har fejlvurderet den del af støtten, der svarer til underkompensationen for offentlig tjeneste, idet Kommissionen dels har medregnet værdiforringelsen af *Liamone*, selv om dette skib ikke er omfattet af forpligtelsen til offentlig tjeneste, dels ikke har medregnet den potentielle merværdi af de skibe, der anvendes til at opfylde denne forpligtelse. Sagsøgeren har endvidere fremhævet den kraftige stigning i underskuddene mellem 2000 og 2001.
- 148 Disse klagepunkter skal lades ude af betragtning, for så vidt som de tager sigte på at godtgøre, at den anfægtede beslutning indeholder en fejlvurdering af støttens forenelighed med artikel 86, stk. 2, EF, idet Kommissionen i betragtning 260 til den anfægtede beslutning har anført, at hele den pågældende støtte på 76 mio. EUR, herunder den del, der svarer til underkompensationen for offentlig tjeneste, skal anses for omstrukturingsstøtte.

- 149 Derimod skal disse klagepunkter undersøges, for så vidt som de tager sigte på at anfægte Kommissionens beregning af den del af støtten, der svarer til underkompensationen for offentlig tjeneste.
- 150 Hvad for det første angår værdiforringelsen af *Liamone* må det konstateres, at sagsøgerens klagepunkt bygger på en fejlfortolkning af den anfægtede beslutning. I modsætning til, hvad sagsøgeren har hævdet, har Kommissionen nemlig ved beregningen af den del af støtten, der svarer til underkompensationen for offentlig tjeneste, ikke medregnet nedskrivningshenlæggelsen, men tværtimod, som det klart fremgår af tabel 11 i betragtning 257 til den anfægtede beslutning, undladt at tage dette beløb med i sin beregning. Som svar på et spørgsmål fra Retten har sagsøgeren i øvrigt under retsmødet udtrykkeligt erkendt, at der var tale om en fejlfortolkning af den anfægtede beslutning på dette punkt.
- 151 Det følger heraf, at det beløb på 53,48 mio. EUR, som efter Kommissionens opfattelse svarer til underkompensationen for den forpligtelse til offentlig tjeneste, SNCM påtog sig i forbindelse med besejlingen af Korsika mellem 1991 og 2001, ikke tager hensyn til værdiforringelsen af *Liamone*.
- 152 Hvad for det andet angår den potentielle merværdi af de skibe, der benyttes til at opfylde forpligtelsen til offentlig tjeneste, har sagsøgeren konstateret, at handelsværdien af fem skibe, der pr. 31. december 2001 blev anvendt til at opfylde forpligtelsen til offentlig tjeneste, er 22,2 mio. EUR større end skibenes bogførte nettoværdi. Ifølge sagsøgeren bør denne merværdi trækkes fra de underskud, der blev registreret i perioden 1991-2001 for besejlingen af Korsika, og som ifølge Kommissionen svarer til underkompensationen for offentlig tjeneste.
- 153 Det må i denne forbindelse konstateres, og dette er ubestridt, at den påståede latente merværdi ikke er medregnet i SNCM's regnskaber for 2000 og 2001, som er

godkendt af autoriserede revisorer. Som Kommissionen uimodsagt af sagsøgeren har gjort gældende, og som sagsøgeren har bekræftet under retsmødet, indebærer anvendelsen af almindelige regnskabsmæssige principper, især forsigtighedsprincippet, nemlig, at en virksomhed principielt ikke må opskrive et aktiv med den begrundelse, at dets handelsværdi er højere end den bogførte værdi. Ifølge samme principper skal en virksomhed foretage en ekstraordinær nedskrivning, når et aktivs handelsværdi er lavere end dets bogførte værdi.

154 Sagsøgeren har ganske vist generelt i forbindelse med andre klagepunkter hævdet, at de foreløbige regnskaber, som Kommissionen var i besiddelse af ved vedtagelsen af den anfægtede beslutning, afviger fra de endelige revisorgodkendte regnskaber, som først forelå efter vedtagelsen af den anfægtede beslutning. Det må imidlertid konstateres, at sagsøgeren ikke har fremført nogen oplysninger til støtte for denne påstand og på intet tidspunkt har oplyst om, på hvilke punkter de foreløbige regnskaber afviger fra de endelige revisorgodkendte regnskaber.

155 Især bemærkes, at Kommissionen i betragtning 272 til den anfægtede beslutning har oplyst, at to af de fem skibe, der før 2002 blev anvendt til at opfylde forpligtelsen til offentlig tjeneste, var belånt, mens selskabet hvad angår de tre øvrige skibe ikke har kunnet få nogen banker til at acceptere dem som sikkerhed. Kommissionen har i denne forbindelse fastslået: »Selskabets gældsætningsniveau og den ringe grad af selvfinansiering — som der redegøres nærmere for i det følgende — som knap nok gør det muligt at betale renter og afdrag på den eksisterende gæld, er rent faktisk ikke et grundlag, der kan antages at få en bank, der handler som privat kreditor på markedsvilkår, til at yde SNCM endnu et lån. En sådan kreditor vil løbe en betydelig risiko for ikke at få indfriet et forfaldent lån i betragtning af SNCM's finansielle ressourcer. Af samme grund vil SNCM heller ikke på grundlag af lease-back-operationer kunne reducere sin gæld. Kommissionens erfaringer med hensyn til den faktiske mulighed for at gøre udlæg i skibe og luftfartøjer viser, at dette vanskeligt lader sig gøre i praksis, når disse aktiver anvendes til tjenester af national eller regional interesse.« Retten må konstatere, at selv om sagsøgeren har anfægtet disse konstateringer, har sagsøgeren i sine klagepunkter ikke fremført nogen konkret oplysning, der kan sætte spørgsmålstegn ved konstateringerne.

- 156 For så vidt som sagsøgeren har gjort gældende, at SNCM burde have realiseret den påståede merværdi for at generere yderligere egne indtægter og således mindske underskuddene i forbindelse med forpligtelsen til offentlig tjeneste, må denne påstand forkastes, idet en sådan fremgangsmåde ville indebære salg af netop de skibe, som SNCM anvender til at opfylde forpligtelsen til offentlig tjeneste.
- 157 Under disse omstændigheder synes Kommissionen ikke at have anlagt et åbenbart urigtigt skøn ved ikke at medtage den latente merværdi af de skibe, der anvendes til opfyldelsen af forpligtelsen til offentlig tjeneste, i beregningen af underkompensationen for offentlig tjeneste.
- 158 I modsætning til, hvad sagsøgeren har hævdet, er denne metode helt i overensstemmelse med den metode, der blev fulgt i beslutning 2002/149. Som det fremgår af betragtning 102 til denne beslutning, har Kommissionen nemlig i denne alene korrigeret underskuddet ved opfyldelsen af forpligtelsen til offentlig tjeneste med de faktiske realiserede merværdier for de tre fartøjer, der blev solgt i perioden 1991-1999. Det fremgår derimod ikke af beslutningen, at Kommissionen ligeledes skulle have taget hensyn til den latente merværdi af andre skibe, som ikke rent faktisk er blevet solgt. Selv om det således er rigtigt, at Kommissionen i beslutning 2002/149 har korrigeret SNCM's underskud på besejlingen af Korsika ved at lægge en bogført merværdi til, som ikke er bogført på kontoen for denne besejling, men på en anden konto, er situationen en helt anden i det foreliggende tilfælde, hvor sagsøgeren har kritiseret Kommissionen for ikke at have korrigeret SNCM's regnskaber ved at lægge potentielle ikke-bogførte merværdier til.
- 159 Med hensyn til den af sagsøgeren anførte omstændighed, at Kommissionen derimod ved beregningen af omstrukturingsomkostningerne har taget hensyn til værdiforingelsen af *Liamone*, skal Retten blot konstatere, at dette som nævnt ovenfor skyldes den strikte anvendelse af regnskabsregler, der ikke er blevet bestridt af sagsøgeren.

- 160 Hvad for det tredje angår den påståede betydelige stigning i SNCM's underskud mellem 2000 og 2001 skal Retten blot konstatere, at denne omstændighed, hvis den antages at være rigtig, langt fra er i strid med konstateringen i betragtning 256 til den anfægtede beslutning, nemlig at SNCM har haft et betydeligt underskud i perioden mellem 1991 og 2001 på alle de ruter til Korsika, der er omfattet af forpligtelsen til offentlig tjeneste. Tværtimod bekræftes denne konstatering, således at der ikke kan sættes spørgsmålstegn ved vurderingen i den anfægtede beslutning af den del af støtten, der svarer til underkompensationen for offentlig tjeneste.
- 161 Sagsøgerens klagepunkter og argumenter om beregningen af underkompensationen for offentlig tjeneste må således forkastes i det hele.

Analyse af årsagerne til SNCM's økonomiske vanskeligheder

- 162 Sagsøgeren har i det væsentlige gjort gældende, at SNCM's vanskeligheder ikke skyldes forpligtelsen til offentlig tjeneste, men selskabets overskudskapacitet, som atter skyldes en overinvestering i nye skibe.
- 163 Det skal i denne forbindelse indledningsvis bemærkes, at det i rammebestemselsernes punkt 33 hedder: »Omstruktureringsplanen skal beskrive de omstændigheder, der førte til virksomhedens vanskeligheder, hvilket giver mulighed for at vurdere, om de foreslåede foranstaltninger er hensigtsmæssige.«
- 164 Som Kommissionen med rette har hævdet, var dens analyse af årsagerne til SNCM's vanskeligheder i betragtning 263-281 til den anfægtede beslutning, hvor den bl.a.

gennemgik SNCM's politik for køb af skibe, lønomkostningerne, udgifterne til rå- og hjælpestoffer samt omkostningerne ved forpligtelsen til offentlig tjeneste, således ikke nødvendig som sådan, men havde blot til formål at undersøge, om de foreslåede foranstaltninger er egnede til at afhjælpe vanskelighederne og dermed sikre en genoprettelse af den pågældende virksomheds rentabilitet.

165 I den foreliggende sag kan sagsøgerens klagepunkter om SNCM's overskudskapacitet således ikke medføre, at der konstateres en mangel ved den anfægtede beslutning, medmindre det med klagepunkterne kan påvises, at de i den anfægtede beslutning omhandlede foranstaltninger er uegnede til at fjerne Kommissionens tvivl på dette punkt.

166 Det skal bemærkes, at Kommissionen, efter i betragtning 333 at have anført, at »[d]en nedskæring af flåden, der er indeholdt i omstrukturingsplanen, skal afbalanceres i forhold til SNCM's politik for køb af skibe i de foregående år«, i betragtning 336-339 til den anfægtede beslutning uden at bestride SNCM's overskudskapacitet og uden at kvantificere denne har fundet det hensigtsmæssigt ud over forpligtelsen i henhold til omstrukturingsplanen til at afhænde fire skibe at pålægge SNCM tre yderligere betingelser med henblik på at nedbringe kapaciteten, nemlig nedskæring af SNCM-koncernens flåde til det nuværende antal skibe efter salg af fire skibe, forbud mod i en vis periode at forny flåden og begrænsning af det årlige antal sejlads til Korsika, jf. betragtning 97-101 og 315 til den anfægtede beslutning. I overensstemmelse med rammebestemmelsernes punkt 35 og 36 afspejler disse betingelser Kommissionens ønske om at afbøde støttens skadelige virkninger for konkurrenterne ved at begrænse SNCM's tilstedeværelse på sit traditionelle marked, dvs. markedet for besejling af Korsika, jf. betragtning 311-317 til den anfægtede beslutning.

- 167 Det må imidlertid konstateres, at selv om sagsøgeren med disse klagepunkter har gjort gældende, at SNCM har overskudskapacitet, har sagsøgeren derimod ikke forklaret, hvorfor de franske myndigheders forpligtelse til at afhænde fire skibe og ovennævnte yderligere betingelser, der er opstillet af Kommissionen, ikke er egnede til på passende måde at afhjælpe problemet med den påståede overskudskapacitet.
- 168 Under disse omstændigheder finder Retten, at sagsøgerens klagepunkter på dette punkt kan lades ude af betragtning.
- 169 Under alle omstændigheder synes klagepunkterne at være ubegrundede.
- 170 For det første må påstanden om, at Kommissionen i betragtning 271 til den anfægtede beslutning på baggrund af udviklingen i nettoanlægsaktiverne i form af skibe i stedet for udviklingen i SNCM's kapacitet målt i antallet af udbudte pladser har konstateret, at SNCM ikke kan anses for at have overinvesteret i fornyelsen af sin flåde i de senere år, forkastes.
- 171 Kommissionen har nemlig undersøgt udviklingen i nettoanlægsaktiver i form af skibe ikke for at kontrollere, om SNCM har overskudskapacitet, men derimod, som det udtrykkeligt fremgår af betragtning 270 til den anfægtede beslutning og punkt III 2 i beslutningen om at indlede proceduren, for at sikre sig, at selskabets beslutninger om køb er rationelle. Formålet har været at sikre sig, at tidligere tiders underskud alene var opstået som følge af forpligtelsen til offentlig tjeneste i perioden 1991-2001. Efter at have gennemgået udviklingen i SNCM's nettoanlægsaktiver i form af skibe og konstateret, at SNCM ikke har overinvesteret i særlig høj grad, har Kommissionen således i betragtning 272 til den anfægtede beslutning undersøgt SNCM's gældsætning som følge af købet af de pågældende skibe.

- 172 Sagsøgerens klagepunkt er således baseret på en fejlfortolkning af den anfægtede beslutning.
- 173 Hvorom alting er, må det konstateres, at sagsøgerens oplysninger om udviklingen i skibenes kapacitet målt i pladser modsiger sagsøgerens synspunkt, idet det klart fremgår, hvilket sagsøgeren i øvrigt ikke har bestridt, at kapaciteten er formindsket efter salget af fire skibe efter reoveringen og efter købet af tre andre skibe. Påstanden i replikken om, at den gennemsnitskapacitet, de tre nye skibe repræsenterer målt i antallet af pladser, er større end gennemsnitskapaciteten for den tidligere flåde, må forkastes som irrelevant, idet den påståede gennemsnitskapacitet er en ren teoretisk oplysning, der intet har at gøre med SNCM-skibenes reelle kapacitet.
- 174 Påstanden om, at nedskæringen i antallet af pladser ikke var proportionel med trafiknedgangen for SNCM, og at nedskæringen var nødvendig som følge af SNCM's påståede omsætningsnedgang, faldet i omkostningerne ved forpligtelsen til offentlig tjeneste og stigningen i antallet af sejlads gennemført af sagsøgeren, må som tidligere nævnt lades ude af betragtning, idet det bl.a. er af disse årsager, at Kommissionen uden at fastslå eksistensen af en overkapacitet og uden at kvantificere denne har fundet det nødvendigt at reducere SNCM's kapacitet ved at opstille en række betingelser. Det må på ny konstateres, at selv om sagsøgeren har kritiseret Kommissionen for ikke at have konstateret SNCM's overkapacitet, har sagsøgeren ikke bestridt de foranstaltninger, Kommissionen har vedtaget til afhjælpning af problemet med overskudskapacitet i form af modydelse til konkurrenterne.
- 175 Under alle omstændigheder kan sagsøgeren ikke godtgøre SNCM's overskudskapacitet ved at påberåbe sig, at skibet *Pascal Paoli*, der sejler på ruten Marseille-Bastia, udbyder flere pladser end dem, der er fastsat i 2002-aftalen. Det fremgår nemlig klart af aftalens bilag I, at der skal udbydes et minimumsantal pladser for at

sikre en såkaldt basisservice. Kommissionen har endvidere uden at blive modsagt af sagsøgeren påpeget, at der på *Pascal Paoli* var afsat nøjagtig det samme antal pladser til at opfylde forpligtelsen til offentlig tjeneste.

- 176 Hvad for det andet angår påstanden om, at SNCM's underskud voksede i 2000 og 2001, dvs. netop de to år, hvor *Liamone* blev leveret og *Danielle Casanova* blev bestilt, skal Retten blot konstatere, at sagsøgeren ikke har fremlagt konkrete oplysninger, der kan godtgøre, at der er en årsagsforbindelse mellem disse begivenheder og stigningen i SNCM's underskud.
- 177 Under disse omstændigheder må klagepunkterne om analysen af årsagerne til SNCM's vanskeligheder forkastes i det hele.

Overholdelse af rammebestemmelserne

- 178 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen har begået materielle fejl og anlagt åbenbart urigtige skøn hvad angår opfyldelsen af rammebestemmelsernes betingelser med hensyn til den støttemodtagende virksomheds karakter af kriseramt virksomhed, vurderingen af muligheden for at genoprette rentabiliteten, forebyggelsen af urimelige konkurrencefordrejninger og begrænsningen af støtten til det strengt nødvendige minimum.
- 179 Retten bemærker indledningsvis, at sagsøgeren med disse klagepunkter blot har påberåbt sig Kommissionens tilsidesættelse af betingelserne i rammebestemmelserne på de fire ovennævnte punkter uden at påberåbe sig rammebestemmelsernes uforenelighed med artikel 87, stk. 3, litra c), EF.

- 180 Under disse omstændigheder må gennemgangen af klagepunkterne begrænses til en undersøgelse af, om Kommissionen har overholdt sine egne rammebestemmelser, og kan ikke omfatte en undersøgelse af betingelsernes lovlighed i forhold til EF-traktaten. Da sagsøgeren ikke har fremført noget argument herom, er det nemlig ikke et spørgsmål, som Retten kan eller skal tage under påkendelse *ex officio* (jf. bl.a. dommen i sagen Kommissionen mod Sytraval og Brink's France, præmis 67).
- 181 Det er på denne baggrund, at Retten skal vurdere de klagepunkter og argumenter, sagsøgeren har fremført for at påvise, at den anfægtede beslutning tilsidesætter rammebestemmelserne.

— SNCM's karakter af kriseramts virksomhed

- 182 Sagsøgeren har i det væsentlige kritiseret Kommissionen for at have konstateret, at SNCM var en kriseramts virksomhed på grund af tabet af aktiekapital, ud fra aktivernes bogførte nettoværdi uden at tage hensyn til muligheden for at realisere nogle af aktiverne.
- 183 Det bemærkes, at selv om der ikke findes nogen fællesskabsdefinition på en kriseramts virksomhed, går Kommissionen i rammebestemmelsernes punkt 4 ud fra, at en virksomhed er kriseramt, »når den ikke — med egne finansielle midler eller med de midler, som virksomhedens ejer/aktionærer og kreditorer er villige til at skyde ind i virksomheden — er i stand til at bremse de tab, som med rimelig stor sikkerhed vil kvæle virksomheden på kort eller mellemlang sigt, medmindre de offentlige myndigheder griber ind«.

184 Ifølge rammebestemmelsernes punkt 5, litra a), finder Kommissionen, at »[e]fter disse rammebestemmelser betragtes en virksomhed under alle omstændigheder, uanset dens størrelse, som kriseramt [...] hvis der er tale om et selskab med begrænset ansvar, når over halvdelen af den tegnede kapital er forsvundet, og over en fjerdedel af denne kapital er gået tabt i løbet af de sidste 12 måneder«. Endvidere hedder det i rammebestemmelsernes punkt 6:

»En virksomheds vanskeligheder viser sig sædvanligvis ved voksende underskud, faldende omsætning, voksende lagerbeholdninger, overskudskapacitet, faldende selvfinansiering, stigende gældsætning, stigende finansieringsudgifter og faldende nettoformue [...] Under alle omstændigheder er virksomheden kun støtteberettiget, når det er konstateret, at den er ude af stand til at komme på fode igen med egne midler eller med midler fra ejerne/aktionærene eller kreditorerne.«

185 Selv om en virksomhed ifølge rammebestemmelserne »under alle omstændigheder« betragtes som kriseramt, når en væsentlig del af dens selskabskapital er forsvundet, er der intet, der forhindrer en virksomhed i ved andre indicier som f.eks. ovennævnte at påvise, at den er kriseramt i rammebestemmelsernes forstand, også selv om den ikke har tabt en væsentlig del af selskabskapitalen.

186 I den foreliggende sag finder Kommissionen, at SNCM har opfyldt såvel betingelsen i rammebestemmelsernes punkt 5, litra a), som betingelsen i rammebestemmelsernes punkt 6. Efter i betragtning 291 til den anfægtede beslutning at have konstateret, at SNCM har tabt over halvdelen af sin selskabskapital, og at over en fjerdedel af denne er gået tabt i løbet af de sidste 12 måneder, har Kommissionen i betragtning 292-294 til den anfægtede beslutning anført, at andre indicier viser, at SNCM er en kriseramt virksomhed i rammebestemmelsernes forstand. Kommissionen har i denne forbindelse nævnt de voksende tab, den faldende omsætning, den

stigende finansielle gæld, de stigende finansieringsudgifter, den faldende egenkapital, den meget beskedne egenkapital i forhold til virksomhedens størrelse og finansieringsbehov samt virksomhedens nettoanlægsaktiver og endelig den svage selvfinansieringskapacitet. Videre har Kommissionen i betragtning 295 til den anfægtede beslutning oplyst, at de franske myndigheder over for den har bekræftet, at bankerne har afslået at låne SNCM penge på grund af selskabets gældsætning, også selv om SNCM har foreslået at stille de sidst erhvervede skibe, der ikke er behæftet med panterrettigheder eller andre tilsvarende servitutter, som sikkerhed.

187 Det må imidlertid konstateres, at selv om sagsøgeren med disse klagepunkter har bestridt, at betingelsen i rammebestemmelsernes punkt 5, litra a), er opfyldt, har sagsøgeren egentlig ikke bestridt sidstnævnte konstateringer i den anfægtede beslutning.

188 Sagsøgeren har højst antydnet, at SNCM's balance for regnskabsåret 2002 ikke er blevet godkendt af revisorer. Sagsøgeren har imidlertid ikke fremlagt nogen konkrete oplysninger til støtte for denne påstand.

189 For så vidt som sagsøgeren med dette klagepunkt har kritiseret Kommissionen for vedtagelsen af den anfægtede beslutning at have lagt et foreløbigt regnskab til grund, hvilket ikke er bestridt, men udtrykkeligt er nævnt i betragtning 17 og 293 til den anfægtede beslutning, skal Retten blot bemærke, at sagsøgeren ikke har fremlagt nogen oplysninger, der godtgør, at det endelige regnskab afviger fra det foreløbige regnskab.

190 Da der helt åbenbart ikke er noget hold i påstandene om SNCM's årsregnskaber, må de umiddelbart forkastes.

- 191 Hvad især angår indicierne nævnt i betragtning 293 og 294 til den anfægtede beslutning skal bemærkes, at sagsøgeren blot har bestridt én af Kommissionens analyser, nemlig den, der vedrører SNCM's selvfinansieringskapacitet. De øvrige indcier, der er omhandlet i den anfægtede beslutning, særlig underskuddenes og gældsætningens omfang, er imidlertid tilstrækkelige til at godtgøre, at SNCM er en kriseramt virksomhed. Ganske vist har sagsøgeren i sine bemærkninger til interventionerne for første gang bestridt gældsætningens omfang, dog uden at forklare, hvorledes den påståede fejl kan ændre ved Kommissionens konstatering af, at SNCM er en kriseramt virksomhed. Sagsøgeren har imidlertid selv i sine skrivelser med eftertryk fremhævet den væsentlige stigning i SNCM's gældsætning mellem 2000 og 2001 som følge af en påstået overinvestering i skibe.
- 192 Den omstændighed, som for første gang blev påberåbt i duplikken, nemlig at SNCM har indledt en priskrig, kan under ingen omstændigheder rejse tvivl om disse indcier. At der indledes en priskrig, udelukker nemlig på ingen måde, at selskabet har økonomiske vanskeligheder. Tværtimod kan den omstændighed, at SNCM forlanger meget lave priser, eventuelt så lave, at de ikke dækker omkostningerne, gøre det endnu mere berettiget at tale om kriseramt virksomhed, idet en sådan adfærd kan medføre økonomiske tab. Med hensyn til den omstændighed, der ligeledes er nævnt i duplikken, nemlig at SNCM i 2003 efter sigende havde ansat en ny generaldirektør, kan der ikke tages hensyn hertil ved undersøgelsen af den anfægtede beslutnings lovlighed, idet ansættelsen fandt sted efter vedtagelsen af beslutningen.
- 193 Hvad endelig angår påstanden om, at nogle af skibene i modsætning til, hvad Kommissionen har fastslået i betragtning 295 til den anfægtede beslutning, var realiserbare og kunne tjene som sikkerhed over for bankerne, skal Retten blot konstatere, at der ikke foreligger konkrete beviser for dette. Sagsøgeren har højest i sine bemærkninger til interventionerne gjort opmærksom på, at SNCM ifølge sit eget interventionsindlæg opnåede et lån på 22,5 mio. EUR ved udgangen af 2001 og kunne have opnået et kortfristet lån på 40 mio. EUR i 2002. Som svar på et spørgsmål herom fra Retten har SNCM imidlertid under retsmødet forklaret, at dette »lån« i virkeligheden var en eksisterende kassekredit, som var helt opbrugt på

tidspunktet for vedtagelsen af den anfægtede beslutning. Sagsøgeren har ikke bestridt denne forklaring, som i øvrigt bekræftes af betragtning 272 til den anfægtede beslutning, hvori Kommissionen påpeger, at selskabets gældsætning og manglende selvfinansieringskapacitet ikke er et grundlag, der kan antages at få en bank, der handler som privat kreditor på markedsvilkår, til at yde SNCM »endnu et lån«. Under alle omstændigheder kan den omstændighed, at SNCM opnåede eller kunne have opnået banklån i 2002, ikke ændre ved det faktum, at Kommissionen ved vedtagelsen af den anfægtede beslutning har konstateret, at bankerne nægtede at yde SNCM nye lån. Under disse omstændigheder må konstateringen i betragtning 295 til den anfægtede beslutning, som er næsten ordret gengivet i betragtning 272 til beslutningen, anses for godtgjort.

194 Det må således konkluderes, at de i betragtning 293 og 294 til den anfægtede beslutning nævnte indicier godtgør, at SNCM var en kriseramet virksomhed i rammebestemmelsernes forstand.

195 Der må således ses bort fra de klagepunkter, hvorved sagsøgeren har forsøgt at sætte spørgsmålstegn ved Kommissionens konstateringer vedrørende tabet af SNCM's aktiekapital.

196 Det skal i denne forbindelse under alle omstændigheder bemærkes, at ganske vist har sagsøgeren kritiseret Kommissionen for at have undervurderet SNCM's aktiver ved i sin beregning alene at have taget hensyn til aktivernes bogførte nettoværdi og set bort fra den handelsværdi, aktiverne har i kraft af, at nogle af dem kan realiseres. Sagsøgeren har dog ikke forklaret, hvorledes anvendelsen af handelsværdien som beregningsgrundlag kan føre til en helt anden konklusion end den, der fremgår af den anfægtede beslutning, nemlig at SNCM ikke har tabt halvdelen af sin kapital og ikke har tabt en fjerdedel af denne kapital inden for de sidste 12 måneder. Tværtimod har sagsøgeren selv i sine bemærkninger til interventionen indrømmet,

at selskabet har tabt en fjerdedel af selskabskapitalen inden for de sidste 12 måneder. Hertil kommer, at selv om sagsøgeren som nævnt har hævdet, at nogle af skibene er realiserbare og kan tjene som sikkerhed over for bankerne, har sagsøgeren ikke fremført nogen konkrete oplysninger til støtte for sit synspunkt bortset fra SNCM's egne oplysninger, der som nævnt i præmis 193 ovenfor ikke modsiger den anfægtede beslutnings konklusion på dette punkt.

- 197 Sagsøgerens klagepunkter om tabet af SNCM's selskabskapital er således irrelevante og ubegrundede.
- 198 Af disse årsager må sagsøgerens klagepunkter og argumenter om SNCM's karakter af kriseramt virksomhed forkastes.

— Genoprettelse af rentabiliteten

- 199 Sagsøgeren har kritiseret, at Kommissionen ikke har overvejet en tredje mulighed, der ligger midt imellem en videreførelse af SNCM ved hjælp af støtten og den lukning af virksomheden, der vil være en realitet, hvis støtten ikke ydes.
- 200 Retten konstaterer, at disse klagepunkter skyldes en fejlfortolkning af den anfægtede beslutning. Kommissionen har nemlig ret i, at Kommissionen i den anfægtede beslutning ikke har valgt nogen af de ekstreme scenarier, som sagsøgeren har gjort rede for, men derimod det mellemscenario, som sagsøgeren går ind for.

- 201 Ifølge betragtning 300-302 til den anfægtede beslutning har SNCM således været nødt til for at genoprette rentabiliteten dels at omlægge sin sejlads til også at omfatte Maghreb for at udnytte vækstmulighederne på dette marked, dels at opgive de aktiviteter, som selv efter omstruktureringen vil være underskudsgivende, især Corsica Marittimas rute mellem Italien og Korsika.
- 202 Kommissionen har endvidere i betragtning 315-317 til den anfægtede beslutning for at forebygge urimelige konkurrencefordrejninger pålagt SNCM ikke blot at lukke ruten mellem Italien og Korsika, men også at trække sig så godt som fuldstændigt tilbage fra ruterne mellem Toulon og Korsika, reducere antallet af sejladser pr. år fra og med 2003, bl.a. på ruten mellem Nice og Korsika, samt sælge fire skibe. Kommissionen har endvidere for at forhindre, at SNCM får en overskudslikviditet, der kan anvendes til aggressive, markedsfordrejende aktiviteter, fundet det nødvendigt at forbyde SNCM at finansiere andre nye investeringer end de omkostninger, der er knyttet til omlægningen af aktiviteten til Maghreb, heller ikke til erstatning af eksisterende skibe.
- 203 Af hensyn til den almene interesse har Kommissionen endelig, nemlig i betragtning 331-367 til den anfægtede beslutning, pålagt SNCM at træffe foranstaltninger, der kan begrænse selskabets kapacitet og forhindre det i at vedtage en aggressiv prispolitik. Ud over ovennævnte omlægnings- og investeringsforanstaltninger har Kommissionen krævet, at SNCM begrænser sin flåde til det nuværende antal skibe ved at afhænde de fire skibe, afhænder ikke-strategiske kapitalinteresser og undlader at optræde som prisførende, jf. den anfægtede beslutnings artikel 2-5.
- 204 Langt fra at have givet SNCM tilladelse til at videreføre de eksisterende aktiviteter ved hjælp af den pågældende støtte har Kommissionen tværtimod vedtaget en

beslutning, hvorved SNCM pålægges en væsentlig ændring af en del af sine aktiviteter for at opnå støtte. Under disse omstændigheder må sagsøgerens klagepunkter herom forkastes.

- 205 For så vidt som sagsøgeren ved nærværende klagepunkter under dække af en generel kritik af undersøgelsen af, om rentabiliteten er genoprettet, især har haft til hensigt at kritisere SNCM's fortsatte tilstedeværelse på ruten mellem Nice og Korsika, en rute, hvor sagsøgeren selv er aktiv i direkte konkurrence med SNCM, skal det bemærkes, at selv om sagsøgeren i sin stævning synes at kritisere Kommissionen for ikke at have pålagt SNCM en fuldstændig tilbagetrækning fra ruten mellem Nice og Korsika, har sagsøgeren på en mere nuanceret måde i replikken anført, at Kommissionen burde have pålagt SNCM en begrænsning af sin tilstedeværelse på denne rute.
- 206 For så vidt som sagsøgeren har kritiseret Kommissionen for ikke at have pålagt SNCM en begrænsning af tilstedeværelsen på ruten mellem Nice og Korsika, skal det blot bemærkes, at denne kritik bygger på en fejlfortolkning af den anfægtede beslutning, idet Kommissionen som nævnt netop har pålagt SNCM at træffe foranstaltninger for at begrænse sin tilstedeværelse på denne rute i form af en begrænsning af antallet af sejladsere. Det er i denne forbindelse uden interesse, at Kommissionens påbud har form af et krav om færre årlige forbindelser og ikke i form af en begrænsning af trafikken, idet der i begge tilfælde er tale om en begrænsning af SNCM's aktiviteter med udgangspunkt i Nice. Dette klagepunkt kan således ikke tages til følge.
- 207 For så vidt som sagsøgeren har kritiseret Kommissionen for i den anfægtede beslutning ikke at have pålagt SNCM en fuldstændig tilbagetrækning fra ruten mellem Nice og Korsika, skal det bemærkes, at Kommissionen i betragtning 302 til den anfægtede beslutning har anført, dels at selv om aktiviteten med udgangspunkt i Nice stadig er usikker, bliver dens rolle reduceret, ligesom den ekstraordinære værdiforringelse af *Liamone* i 2001 vil gøre det lettere at opnå positive resultater på denne forbindelse, dels at det fortsat er nødvendigt, at SNCM opererer

på ruterne fra Nice, også selv om det er i reduceret omfang, af hensyn til selskabets positionering på det samlede marked. Endvidere har Kommissionen i betragtning 338 til den anfægtede beslutning anført, at den ikke har pålagt mere drastiske betingelser for så vidt angår kapacitetsnedskæringer end de ovenfor anførte bl.a. under hensyn til vækstudsigterne for trafikken til Korsika og risikoen for, at der opstår et monopol til fordel for selskabets direkte konkurrent på ruterne mellem det franske fastland og Korsika.

208 Det må for det første konstateres, at sagsøgeren ikke har anfægtet forklaringen i betragtning 302 til den anfægtede beslutning om, at der er sket en nedgang i aktiviteten fra Nice, og at den ekstraordinære værdiforringelse af *Liamone* i 2001 vil gøre det lettere igen at opnå positive resultater på denne rute.

209 Hvad for det andet angår forklaringen om SNCM's positionering på det samlede marked har sagsøgeren uden egentlig at anfægte forklaringen blot gjort gældende, at den er uforståelig. Det er imidlertid åbenbart, at Kommissionen ved denne forklaring har accepteret, at SNCM's tilstedeværelse på ruten mellem Nice og Korsika er nødvendig for at mindske selskabets afhængighed af den historiske sejlads mellem Marseille og Korsika, der er omfattet af forpligtelsen til offentlig tjeneste. Dette fremgår af sidste del af betragtning 302 til den anfægtede beslutning, hvor det hedder, at omlægningen af sejladsen til Maghreb vil bidrage til at mindske selskabets afhængighed af denne historiske tjeneste. I modsætning til, hvad sagsøgeren har gjort gældende, er SNCM's position i Marseille fortsat usikker, idet 2002-aftalen udløber i 2006, og idet SNCM ikke har nogen eneret til denne rute. I øvrigt trak sagsøgeren sig ud af den udbudsrunde, der skulle føre til tildelingen af 2002-aftalen. Endvidere kan sagsøgeren, som selv driver fire ruter til Korsika, ikke med rimelighed bestride, at det er nødvendigt for SNCM at diversificere sit udbud. SNCM har i øvrigt i denne forbindelse uden at blive modsagt af sagsøgeren anført, at da mange af ruterne går fra Marseille til Nice (eller fra Nice til Marseille), vil en tilbagetrækning fra Nice-ruten automatisk få negative konsekvenser for Marseille. Desuden har de franske myndigheder ifølge betragtning 205 til den anfægtede beslutning, der ikke er bestridt af sagsøgeren, fremhævet, at der er komplementaritet mellem Nice og Marseille, og at det er nødvendigt for SNCM at opretholde ligevægten i sit udbud som følge af, at Korsika besejles fra fire kontinentale havne.

- 210 Det klagepunkt, der er indeholdt i bemærkningerne til interventionerne, og hvorefter opretholdelsen af urentable sejlads er begrundes med komplementariteten mellem disse og mere rentable sejlads, bygger på to ubekræftede postulater. Dels har sagsøgeren som nævnt i det følgende på ingen måde godtgjort, at sejladsen til og fra Nice ikke er rentabel. Dels må det med hensyn til besejlingen af Marseille konstateres, ikke alene at det i modsætning til, hvad sagsøgeren har påstået, ikke kan udledes af et påstået monopol på ruten, at ruten er rentabel, idet SNCM ikke har nogen eneret til denne rute, men også at sagsøgeren ikke har forstået, at 2002-aftalen alene har til formål at kompensere for omkostningerne ved forpligtelsen til offentlig tjeneste på denne rute og ikke garanterer SNCM noget overskud. Hvis sagsøgeren havde ret i sit synspunkt, ville det i øvrigt være vanskeligt at forstå, at sagsøgeren har valgt at lade sine aktiviteter udgå fra Nice og har givet afkald på aktiviteterne fra Marseille.
- 211 Hvad for det tredje angår den af Kommissionen påberåbte risiko for, at der med hensyn til besejlingen af Nice vil blive skabt et monopol, skal bemærkes, at Retten allerede har fastslået, at Kommissionen under udøvelsen af sin vide skønsbeføjelse med rette kan antage, at en virksomheds tilstedeværelse er nødvendig for at undgå en forstærket oligopolistisk struktur på de relevante markeder (dommen i sagen Kneissl Dachstein mod Kommissionen, præmis 97).
- 212 I den foreliggende sag må det konstateres, at sagsøgeren uden at bestride, at selskabet er den eneste nuværende konkurrent til SNCM på ruten mellem Nice og Korsika, således at SNCM's tilbagetrækning fra denne rute vil give selskabet et faktisk monopol på ruten, blot har gjort gældende, at Moby Lines samt andre italienske selskaber kan komme ind på denne rute. Hverken Moby Lines eller andre af de af sagsøgeren nævnte selskaber er imidlertid i dag aktive på ruterne mellem det franske fastland og Korsika. Sagsøgeren har endvidere ikke fremlagt nogen oplysninger, der kan underbygge påstanden om, at der findes søfartsselskaber, som for tiden har planer om at sejle på denne rute. Under disse omstændigheder kan sagsøgerens påstande på dette punkt ikke berøre Kommissionens konklusion, nemlig at der er en risiko for, at der på Nice-Korsika-ruten skabes et monopol til fordel for sagsøgeren.

- 213 Ingen af sagsøgerens øvrige argumenter kan sætte spørgsmålstegn ved Kommissionens konstatering af, at SNCM's fortsatte tilstedeværelse på Nice-Korsika-ruten er nødvendig.
- 214 Med hensyn til påstanden om de strukturelt betingede underskud på denne rute har sagsøgeren på ingen måde underbygget sin påstand med konkrete oplysninger, ligesom selskabets uafbrudte tilstedeværelse på ruten siden 1999 modsiger påstanden. Sagsøgeren har konstant øget sin kapacitet, jf. replikken, hvor sagsøgeren selv har nævnt en stigning i sejladserne til Korsika i perioden 2000-2004 på 109%. Af stævningen fremgår det endvidere, at sagsøgeren ved bestillingen af et 12. skib vil kunne øge sit udbud på de franske ruter med 70%. I betragtning 65 og 86 til den anfægtede beslutning har Kommissionen uden at blive modsagt af sagsøgeren fastslået, at denne på ruten til Korsika i 2001 indledte en aggressiv politik for at erobre markedsandele, og at denne strategi indebærer et overdimensioneret udbud i et eller to år for at tiltrække nye kunder.
- 215 Også påstanden om, at SNCM sælger med tab på de konkurrerende ruter, bygger på et ikke-bekræftet postulat. Sagsøgerens spørgsmål om, hvorfor SNCM ikke overvejede en omstruktureringsplan allerede i 1992, hvor det stod klart, at liberaliseringen af cabotagesejladsen ville træde i kraft fra 1999, er irrelevant. Kommissionen har fået forelagt en omstruktureringsplan i 2002, og derfor skal Kommissionen alene tage stilling til denne plan. At omstruktureringsplanen i givet fald kunne have været fremlagt tidligere, er et hypotetisk udsagn, der ikke kan påvirke lovligheden af den anfægtede beslutning. Under alle omstændigheder kan det ikke bebrejdes SNCM, at selskabet først har forsøgt at tilpasse sig det nye konkurrenceklima ved egne midler uden at ansøge om omstruktureringsstøtte. I øvrigt er det ikke godtgjort, at SNCM lovligt kunne have modtaget støtte på dette tidspunkt i henhold til rammebestemmelserne.

- 216 Endvidere er påstanden om SNCM's manglende mulighed for at drive virksomhed på et konkurrencepræget marked uden støtte ikke godtgjort. SNCM har kun siden 2002 varetaget sejladsen mellem Nice og Korsika uden nogen forpligtelse til offentlig tjeneste og uden at modtage kompensation herfor. I øvrigt har sagsøgeren selv i sin stævning oplyst, at SNCM har indsat tre skibe i sejladsen til Maghreb, en anden forbindelse, der ikke er omfattet af nogen forpligtelse til offentlig tjeneste, med positive resultater.
- 217 Med hensyn til den påståede overskudskapacitet på ruterne til Korsika skal bemærkes, at Kommissionen i betragtning 82-87 og 313 til den anfægtede beslutning ud fra de franske myndigheders markedsundersøgelse har konkluderet, at der ikke er overskudskapacitet på ruterne til Korsika.
- 218 Ingen af sagsøgerens oplysninger kan drage denne konklusion i tvivl. Tværtimod synes påstanden om overskudskapacitet på markedet at være utroværdig, eftersom sagsøgeren som nævnt selv øgede antallet af sejladser til Korsika med 109% i perioden 2000-2004, ligesom sagsøgeren efter at have bestilt et 12. skib kunne forhøje sit udbud med 70% på de franske ruter. Endvidere har sagsøgeren intet oplyst om det samlede udbud. I øvrigt fremgår det af betragtning 170 til den anfægtede beslutning, som ikke er blevet anfægtet i den foreliggende sag, at sagsøgerens repræsentanter under mødet med Kommissionen den 4. februar 2003 anførte, at markedet for sejlads mellem det franske fastland og Korsika »var i god fremgang og var øget med 17% mellem 2000 og 2001 og med 13% mellem 2001 og 2002«, hvilket bekræfter, at det er rigtigt, når Kommissionen i betragtning 61 til den anfægtede beslutning ud fra de franske myndigheders markedsundersøgelse konstaterer, at væksten opretholdes på dette marked. Af sagsøgerens egne oplysninger i replikken fremgår det, at markedet var vokset med 6,6% i 2000-2001, 8,3% i 2001-2002 og, selv om der bestemt er tale om en opbremsning, med 1% i 2002-2003. I denne forbindelse skal bemærkes, at den væsentlige forskel mellem disse tal og de tidligere tal ikke kan andet end rejse tvivl om rigtigheden af

sagsøgerens synspunkt. Med hensyn til tallene i bemærkningerne til interventionerne, der viser et fald i antallet af passagerer i begyndelsen af 2004, skal blot konstateres, at tallene er fra tiden efter vedtagelsen af den anfægtede beslutning, og at de endvidere kun vedrører ét år og derfor ikke kan berøre vækstprognoserne for perioden 2002-2006.

- 219 Ingen af sagsøgerens klagepunkter kan således godtgøre, at Kommissionen har anlagt et åbenbart urigtigt skøn ved ikke at pålægge SNCM at trække sig fuldstændigt tilbage fra Nice-Korsika-ruten.
- 220 Sagsøgerens klagepunkter og argumenter om genoprettelsen af rentabiliteten må derfor forkastes i det hele.

— Forebyggelse af urimelige konkurrencefordrejninger

- 221 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen har fejlvurderet konkurrencefordrejningerne som følge af støtten og undladt at granske nærmere i en række fordrejninger, der har vist sig ved undersøgelsen af støtten.
- 222 Med hensyn til konkurrencefordrejningerne som følge af støtten skal bemærkes, at Kommissionen i betragtning 312 til den anfægtede beslutning i overensstemmelse med rammebestemmelsernes punkt 39 har fundet, at det er nødvendigt at reducere SNCM's stilling på virksomhedens historiske marked, dvs. markedet for søtransport til Korsika, hvor SNCM konkurrerer med selskaber, der er etableret i Fællesskabet,

hvilket ikke er tilfældet på markedet for søtransport til Maghreb. Efter at have konstateret, at der ikke er overskudskapacitet på markedet, har Kommissionen således i betragtning 313-317 anført, at følgende fire modydelser er tilstrækkelige til at reducere SNCM's stilling på markedet til direkte fordel for konkurrenterne: lukningen af forbindelserne mellem Italien og Korsika, som varetages af Corsica Marittima, den så godt som fuldstændige tilbagetrækning fra ruterne mellem Toulon og Korsika, reduktionen af det samlede antal udbudte pladser og af antallet af sejlads pr. år fra og med 2003, bl.a. på ruten mellem Nice og Korsika, samt salget af fire skibe. Endvidere har Kommissionen for at forhindre, at SNCM får en overskudslikviditet, der kan anvendes til aggressive markedsfordrejende aktiviteter, fundet det nødvendigt at forbyde SNCM at finansiere andre nye investeringer end de omkostninger i tilknytning til omlægningen af aktiviteten til Maghreb, som indgår i omstrukturingsplanen.

- 223 Med disse klagepunkter har sagsøgeren uden at sætte spørgsmålstegn ved salget af skibene og den næsten fuldstændige tilbagetrækning fra Toulon bestridt Kommissionens konklusion, hvorefter der ikke er overskudskapacitet på markedet, samt konklusionerne om lukningen af Italien-Korsika-ruten samt begrænsningen af antallet af sejlads.
- 224 Hvad for det første angår overskudskapaciteten på markedet skal Retten blot bemærke, at sagsøgerens argumenter på dette punkt allerede er blevet forkastet i præmis 217 ovenfor. Nu har sagsøgeren blot tilføjet som svar på Den Franske Republiks bemærkning vedrørende sagsøgerens køb af et nyt skib i 2004, at beslutningen herom er blevet truffet før vedtagelsen planen om at yde SNCM et kapitaltilskud. Ud over at sagsøgeren ikke har bevist, at dette køb ikke ville have fundet sted, hvis planen om kapitaltilskud havde været kendt, må det imidlertid konstateres, at, som det fremgår af sagsøgerens klage af 18. februar 2004 til Kommissionen over SNCM's misbrug af støtten, begrænser sagsøgerens kapacitetsudvidelse på Nice-ruten sig ikke til det nye skib købt i 2004, idet udvidelsen har været konstant siden 1996 og har omfattet byggeri af tre hurtigfærger i 1996 og to hurtigfærger i 2001, hvilket ifølge sagsøgeren selv har betydet en kapacitetsudvidelse på denne rute på 18,17% i 2004.

- 225 Hvad for det andet angår lukningen af ruten mellem Italien og Korsika er det som nævnt af sagsøgeren ubestridt, at lukningen fandt sted allerede i januar 2002 før iværksættelsen af omstrukturierungsplanen. Dette fratager imidlertid ikke foranstaltningens dens karakter af modydelse til konkurrenterne med henblik på at reducere SNCM's tilstedeværelse på markedet, idet det fremgår, at tilbagetrækningen fra denne rute var forudset i den omstrukturierungsplan, der blev vedtaget den 17. december 2001 og anmeldt til Kommissionen den 18. februar 2002. Som Kommissionen med rette har hævdet, påhviler det nemlig de enkelte virksomheder at vedtage de foranstaltninger, der er nødvendige for at begrænse deres tab og konkurrencefordrejningerne. Selv om sagsøgeren skulle have ret i, at tilbagetrækningen fra den pågældende rute i omstrukturierungsplanen ikke er tænkt som en modydelse til konkurrenterne i rammebestemmelsernes forstand, ville dette være uden betydning, idet det er ubestridt, at en sådan foranstaltning faktisk kan mindske de konkurrencefordrejninger, der følger af den pågældende støtte.
- 226 Hvad for det tredje angår begrænsningen af sejladserne fremgår det, at sagsøgeren i sit klagepunkt kritiserer Kommissionen for at vedtage denne foranstaltning på grundlag af antallet af passagerer, der er transporteret mellem det franske fastland og Korsika, jf. tabel 2 i betragtning 53 til den anfægtede beslutning, og ikke på grundlag af det faktiske udbud af pladser.
- 227 Det bemærkes, at Kommissionen i henhold til den anfægtede beslutnings artikel 5 har pålagt SNCM som en modydelse til fordel for konkurrencen at reducere det årlige antal sejladser på de forskellige Korsika-ruter til »de grænser, der er angivet i tabel 3 [i betragtning 104 til den anfægtede beslutning]«. At der i fodnote 113 til betragtning 315 til den anfægtede beslutning, hvor der redegøres for begrundelsen for betingelsen i beslutningens artikel 5, henvises til tabel 2 i betragtning 53 til den anfægtede beslutning, er klart en skrivefejl.
- 228 Det fremgår, at i modsætning til, hvad sagsøgeren har hævdet, er begrænsningen af sejladserne til Korsika blevet fastlagt ikke ud fra antallet af transporterede passagerer, men ud fra antallet af sejladser. Sagsøgerens synspunkt hviler således på en fejlfortolkning af den anfægtede beslutning.

229 Hvorom alting er, skal det bemærkes, at selv om Kommissionen i betragtning 315 til den anfægtede beslutning har anført, at den har pålagt SNCM som modydelse til fordel for konkurrencen at reducere antallet af udbudte pladser »og« antallet af sejlads pr. år fra og med 2003, fremgår det derimod af den anfægtede beslutnings artikel 5 samt af betragtning 337, 363 og 364, som vedrører denne betingelse, at alene reduktionen af det årlige antal sejlads er pålagt SNCM som betingelse for at godkende støtten. Den anfægtede beslutning må derfor anses for ikke at pålægge SNCM nogen begrænsning i antallet af udbudte pladser på skibene, hvilket Kommissionen har bekræftet under retsmødet efter et spørgsmål fra Retten.

230 Det må imidlertid konstateres, at sagsøgeren i dette klagepunkt hverken forklarer, hvorfor den reduktion af antallet af sejlads, der er pålagt i den anfægtede beslutning, er utilstrækkelig til at begrænse de urimelige konkurrencefordrejninger, støtten medfører, eller hvorledes den af sagsøgeren foreslåede metode vil føre til andre begrænsninger af sejladsene, der bedre vil kunne reducere konkurrencefordrejningerne.

231 Der er ingen tvivl om, at reduktionen af antallet af sejladsene som hævdet af sagsøgeren ikke nødvendigvis og under alle omstændigheder indebærer en reduktion af antallet af pladser, idet SNCM's skibe ikke alle har samme kapacitet, og eftersom skibene i hvert fald i teorien vil kunne bruges til andre formål, idet det i 2002-aftalen alene foreskrives, at forpligtelsen til offentlig tjeneste skal opfyldes ved, at de enkelte skibe »principielt« anvendes på en bestemt rute. I denne forbindelse kan den forklaring, SNCM er fremkommet med under retsmødet, og hvorefter 2002-aftalen fortolkes af aftaleparterne som et forbud mod ændring af anvendelsen af skibe, ikke godtages, idet forklaringen er i direkte strid med aftalen. I øvrigt har Kommissionen selv i betragtning 29, litra c), til den anfægtede beslutning anført, at hurtigfærgerne *Liamone* og *Asco* »hovedsageligt« sejler fra Nice.

232 Det må imidlertid erkendes, at reduktionen af antallet af sejladsler i hvert fald bidrager til den tilstræbte kapacitetsreduktion. Sagsøgeren har ikke bestridt Kommissionens konstatering i betragtning 104 til den anfægtede beslutning, nemlig at den reduktion af antallet af sejladsler, der er fastsat i omstrukturingsplanen, og som er grundlaget for betingelsen i den anfægtede beslutnings artikel 5, medfører en reduktion af udbuddet af pladser med 28% for samtlige sejladsler. Sagsøgeren har ej heller bestridt konstateringen i betragtning 316 til den anfægtede beslutning, hvori det hedder: »Hvad angår Genovabugten og Toulon reducerer SNCM sit udbud med over en million pladser pr. år i forhold til 2001, dvs. mere end en halvering, til umiddelbar fordel for konkurrenterne, på trods af at det er dette marked, der er kendetegnet ved den største vækst.«

233 Endvidere opnås den kapacitetsreduktion, der er foreskrevet i den anfægtede beslutning, ikke alene ved at opfylde betingelsen om sejladsler, men ved, som det fremgår af betragtning 315-317 og 333-358 samt af den anfægtede beslutnings artikel 2 og 3, ved at opfylde en række betingelser, herunder lukning af Corsica Marittima, den næsten fuldstændig tilbagetrækning fra Toulon, salg af fire skibe, afhændelse af ikke-strategiske kapitalinteresser, begrænsning af flåden til de 11 skibe, der er tilbage efter salget af de fire skibe, samt et principielt forbud mod at erstatte disse skibe med andre.

234 Sagsøgerens klagepunkter på disse punkter må således forkastes.

235 Hvad for det andet angår den påståede manglende undersøgelse af visse konkurrencefordrejninger har sagsøgeren kritiseret Kommissionen for ikke at have undersøgt de statsstøtteaspekter, der er knyttet til den fremskyndede afskrivning, der gør det muligt for SNCM at foretage en ekstraordinær nedskrivning af *Liamone*.

- 236 Det må konstateres, at i modsætning til, hvad sagsøgeren har hævdet, er den ekstraordinære nedskrivning af *Liamone* ikke en følge af en fremskyndet afskrivning. Som nævnt ovenfor skyldes den ekstraordinære nedskrivning af et aktiv nemlig, at der anvendes regnskabsregler, hvorefter en virksomhed som følge af forsigtighedsprincippet skal korrigere sin balance ved at bogføre en ekstraordinær værdiforringelse, når den konstaterer, at et af dens aktiver har en reel værdi eller handelsværdi, der er lavere end den bogførte værdi. Som det fremgår af betragtning 144 til den anfægtede beslutning, har SNCM i den foreliggende sag foretaget en ekstraordinær nedskrivning i 2001 for skibet *Liamone* på 14,8 mio. EUR.
- 237 Denne ekstraordinære værdiforringelse har ingen forbindelse med den fremskyndede skattemæssige afskrivning, som fransk lovgivning giver mulighed for. Kommissionen har således i fodnote 106 til betragtning 294 til den anfægtede beslutning forklaret: »Fremskyndet afskrivning udgør differencen mellem den lineære afskrivning, der fratrækkes aktivsiden på balancen, og den degressive afskrivning, der tillades i henhold til skatteloven. Hvis den degressive afskrivning ikke anvendes som regnskabsmæssig afskrivning, opføres differencen mellem denne og den kumulerede lineære afskrivning på passivkontoen (fremskyndet afskrivning), der i det franske regnskabssystem traditionelt indgår i egenkapitalen. Den samlede afskrivning ved periodens slutning er den samme, og dette system gør det således kun muligt at afstedkomme en skattelettelse i de første år.« Det fremgår af betragtning 294 til den anfægtede beslutning, at SNCM i den foreliggende sag under posten »Lovregulerede henlæggelser« har bogført fremskyndede afskrivninger til et beløb af 60 mio. EUR, som ikke nødvendigvis vedrører skibet *Liamone*.
- 238 Alene af denne grund må dette klagepunkt, der bygger på en fejlagtig forudsætning, forkastes.
- 239 Hertil kommer, at som Kommissionen har hævdet uden at blive modsagt af sagsøgeren, kan den mekanisme med ekstraordinære værdiforringelser, der er fastsat i den franske regnskabslov, ikke anses for statsstøtte i artikel 87, stk. 1, EF's forstand, idet alle virksomheder kan benytte sig af den.

- 240 Hvad angår den påstand, der blev fremført for første gang i replikken, nemlig at værdiforringelsen har givet SNCM mulighed for at dække potentielle tab ved hjælp af støtte for derved at foregribe en potentiel risiko, skal blot konstateres, at sagsøgeren ikke har bestridt, at SNCM's regnskab for 2001, hvor værdiforringelsen er bogført, er blevet revisorgodkendt, og at det ikke tilkommer Retten, der ikke råder over nogen oplysninger herom, at drage regnskabet i tvivl. I den foreliggende sag kan Kommissionen således med rette og uden at anlægge et åbenbart urigtigt skøn anse denne værdiforringelse for en omkostning for SNCM, der kan kompenseres for ved hjælp af den pågældende støtte som led i omstruktureringen af virksomheden.
- 241 For så vidt som dette klagepunkt skal opfattes som en anfægtelse af den fremskyndede skattemæssige afskrivning, SNCM har foretaget, må det endelig under alle omstændigheder også konstateres, at dette system, der er indført ved den franske regnskabslov, er åbent for samtlige virksomheder og derfor ikke som sådant kan udgøre en statsstøtte i artikel 87, stk. 1, EF's forstand.
- 242 Derfor skal sagsøgerens klagepunkter og argumenter om forebyggelse af ulovlige konkurrencefordrejninger forkastes i det hele.

— Begrænsning af støtten til det strengt nødvendige minimum

- 243 Sagsøgeren har gjort gældende, at den godkendte støtte ikke er begrænset til det minimum, der er strengt nødvendigt for at gennemføre omstruktureringen af SNCM som en funktion af virksomhedens finansielle muligheder. Sagsøgeren har anfægtet beregningen af underkompensationen for offentlig tjeneste, omkostningerne ved den sociale plan, størrelsen af *Liamones* værdiforringelse samt størrelsen af nettoprovenuet fra de salg af skibe og anlægsaktiver, der er omhandlet i omstrukturingsplanen.

- 244 Indledningsvis bemærkes, at den af de franske myndigheder anmeldte omstrukturingsstøtte andrager 76 mio. EUR. Som det fremgår af betragtning 326 til den anfægtede beslutning, omfatter omstrukturingsstøtten en finansiel del og en operationel del. Den finansielle del svarer til underkompensationen for offentlig tjeneste for tidligere år. I betragtning 256-258 til den anfægtede beslutning er det anslået, at den finansielle del svarer til SNCM's underskud frem til 2001 som følge af forpligtelsen til offentlig tjeneste. Den operationelle del svarer derimod ifølge betragtning 328 til den anfægtede beslutning til omkostningerne ved de forskellige foranstaltninger, der er omhandlet i omstrukturingsplanen.
- 245 I betragtning 256-258 til den anfægtede beslutning har Kommissionen beregnet, at underkompensationen for offentlig tjeneste som også nævnt i betragtning 327 udgør 53,48 mio. EUR. I betragtning 328 til den anfægtede beslutning har Kommissionen anført, at omstrukturingsomkostningerne beløber sig til 46 mio. EUR. Ifølge fodnote 120 til betragtning 328 til den anfægtede beslutning omfatter dette beløb de operationelle omstrukturingsforanstaltninger (31,2 mio. EUR) og værdiforringelsen af *Liamone* (14,8 mio. EUR). Da SNCM imidlertid forventes at få et nettoprovenu fra de i omstrukturingsplanen omhandlede salg på 21 mio. EUR (betragtning 97-99 og 319 til den anfægtede beslutning), har Kommissionen i betragtning 328 til den anfægtede beslutning konkluderet, at et beløb på 76 mio. EUR er fuldt ud berettiget, for at SNCM på kort sigt kan slå ind på en vej, der kan føre til genoprettelse af rentabiliteten, idet Kommissionen mener, at virksomheden ikke er i stand til at finansiere omstruktureringen ved hjælp af egne midler.
- 246 For at tage højde for indtægterne fra eventuelle salg af ikke-strategiske kapitalinteresser, jf. den anfægtede beslutnings artikel 3, som måtte komme oven i de afhændelser, der er omhandlet i omstrukturingsplanen, har Kommissionen, som den har forklaret i betragtning 329, 357 og 358 til den anfægtede beslutning, kun godkendt en første udbetaling af omstrukturingsstøtten på 66 mio. EUR, jf. den anfægtede beslutnings artikel 6, idet den senere vil tage stilling til den anden udbetaling på 10 mio. EUR. Hvis det viser sig, at afhændelserne indbringer mere end 10 mio. EUR, kan den anden rate ikke udbetales til SNCM. Hvis afhændelserne derimod indbringer et beløb, der er lavere end 10 mio. EUR, vil den resterende støtte

efter Kommissionens godkendelse blive udbetalt under hensyn til indtægterne fra disse salg.

- 247 Sagsøgeren har med sine klagepunkter om kvalificeringen af støtten som det strengt nødvendige minimum sat spørgsmålstegn ved beregningen af såvel underkompensationen for offentlig tjeneste (den finansielle del) som omstruktureringsomkostningerne (den operationelle del).
- 248 Hvad for det første angår størrelsen af underkompensationen for offentlig tjeneste skal det blot erindres, at sagsøgerens klagepunkter vedrørende berettigelsen af den anfægtede beslutning på dette punkt allerede blev forkastet i præmis 149-161 ovenfor. Med hensyn til det yderligere klagepunkt, der først nu er blevet fremført, og hvorefter SNCM desuden har afskrevet et alt for stort beløb, nemlig 22,2 mio. EUR, svarende til den latente merværdi af flåden, kan det ikke tages til følge, idet den godkendte afskrivningsprocent er fremkommet ved anvendelsen af regnskabsregler, der ikke er anfægtet af sagsøgeren. Under alle omstændigheder er det ubestridt, at de tidligere SNCM-regnskaber, hvori disse afskrivninger figurerer, er blevet godkendt af revisorerne, og det tilkommer ikke Retten at drage regnskaberne i tvivl. Endvidere er det i præmis 193 ovenfor allerede fastslået, at Kommissionen har ret i, at SNCM's gældsætningsniveau og den ringe grad af selvfinansiering ikke er et grundlag, der kan antages at få en bank, der handler som privat kreditor på markedsvilkår, til at yde SNCM endnu et lån.
- 249 Hvad for det andet angår størrelsen af omstruktureringsomkostningerne har sagsøgeren anslået omkostningerne ved de operationelle omstruktureringsforanstaltninger ikke til 31,2 mio. EUR, men til 17,091 mio. EUR med udgangspunkt i omkostningerne ved den sociale plan, eller til 16,86 mio. EUR med udgangspunkt i henlæggelserne i SNCM's regnskab for 2002.

- 250 Hvad angår beløbet på 17,091 mio. EUR må det konstateres, at dette beløb alene vedrører omkostningerne ved den sociale plan, for så vidt denne vedrører ruterne til Korsika, hvilket i øvrigt klart fremgår af tabel 11 i betragtning 257 til den anfægtede beslutning. Omstruktureringen vedrører imidlertid ikke alene SNCM's aktiviteter på ruten til Korsika, men samtlige selskabets aktiviteter, især dem på ruterne til Maghreb. Med hensyn til de 16,86 mio. EUR har Kommissionen og SNCM uden at blive modsagt af sagsøgeren forklaret, at der ikke kan foretages henlæggelser til dækning af samtlige omstrukturingsomkostninger, idet disse må anses for investeringsudgifter.
- 251 Da sagsøgeren i øvrigt blot generelt har kritiseret Kommissionen for ikke at have verificeret de reelle omkostninger ved den sociale plan og ikke har fremlagt andre oplysninger, der kan sætte spørgsmålstegn ved det beløb på 31,2 mio., der er anført i den anfægtede beslutning, må det anses for godtgjort, at dette beløb svarer til omkostningerne ved de operationelle omstrukturingsforanstaltninger.
- 252 Hvad for det andet angår nedskrivningen af *Liamone* finder sagsøgeren den uberettiget.
- 253 For så vidt som sagsøgeren i denne forbindelse har henvist til de argumenter, der allerede er gennemgået ovenfor i forbindelse med andre klagepunkter, må argumenterne forkastes af samme grunde som dem, der er redegjort for i præmis 150 og 151 ovenfor.
- 254 Med hensyn til påstanden i bemærkningerne til interventionerne om, at SNCM på ingen måde var forpligtet til at købe en overdimensioneret hurtigfærge, især ikke da selskabet selv i 1998 havde været betænkelig ved vanskeligheden ved at disponere over sine hurtigfærger, skal det blot erindres, at også de klagepunkter, sagsøgeren har fremført for at bestride påstanden om, at der ikke var sket en væsentlig

overinvestering, er blevet forkastet i præmis 170-175 ovenfor. Under alle omstændigheder kan de tvivl, SNCM gav udtryk for i 1998 med hensyn til rentabiliteten af de to nye hurtigfærger, som i øvrigt kun ville blive anvendt til at opfylde forpligtelsen til offentlig tjeneste, såfremt forsøgsperioden fik et positivt forløb, ikke ændre ved, at det var rationelt at købe en hurtigfærge i 2000. Det samme gælder de bemærkninger, SNCM's formand fremsatte i en avisartikel af 4. november 2004, som sagsøgeren har påberåbt sig. Bortset fra, at en sådan artikel ikke kan siges at have væsentlig beviskraft, må det fastslås, at selv om SNCM's formand i artiklen som fremhævet af sagsøgeren udtrykker tvivl om fornuften i at bestille *Liamone*, tilføjer han ligeledes, hvilket sagsøgeren har undladt at oplyse om, at »kunderne på det tidspunkt ønskede kvalitet«, mens »kunderne i dag først og fremmest ser på priserne«. Formanden fortsatte med en bemærkning om, at skibet *Liamone* blev »hilst velkomment af alle ved søsætningen«.

255 Hvad for det tredje angår nettoprovenuet fra de i omstrukturingsplanen omhandlede afhændelser har sagsøgeren foreholdt Kommissionen, at denne, da den fastslog, at støtten var begrænset til det strengt nødvendige minimum, ikke havde taget hensyn til nettoprovenuet fra de i omstrukturingsplanen omhandlede afhændelser af anlægsaktiver, som faktisk fandt sted i 2003.

256 Det skal erindres, at Kommissionen i betragtning 328 til den anfægtede beslutning efter at have oplyst, at den har sat udgifterne i tilknytning til de operationelle omstrukturingsforanstaltninger til 46 mio. EUR, har anført, at SNCM »efter planen skulle have opnået en nettosalgsindtægt på 21 mio. EUR, når de i omstrukturingsplanen omhandlede afhændelser er gennemført«. Under disse omstændigheder har Kommissionen under hensyntagen til, at den økonomiske underkompensation for offentlig tjeneste for perioden 1991-2001 udgjorde 53,48 mio. EUR, i samme betragtning konkluderet, »at et beløb på 76 mio. EUR [var] fuldt ud berettiget, for at virksomheden på kort sigt kan slå ind på en vej, der kan føre til genoprettelse af rentabiliteten«.

257 Som det fremgår af fodnote 121 til betragtning 328 til den anfægtede beslutning, som henviser til betragtning 97-101 til beslutningen, er det ubestridt, at de 21 mio. EUR, der er nævnt i betragtning 328 til den anfægtede beslutning, henviser til det nettosalgsprovenu, der er angivet i betragtning 99 til beslutningen.

258 På dette sted i den anfægtede beslutning har Kommissionen efter i betragtning 97 at have erindret om, at SNCM som led i sin omstruktureringsplan ville sælge fire af sine skibe i 2002, nemlig: *Napoléon*, *Liberté*, *Monte Rotondo* og hurtigfærgen *Asco*, om hvilke det anføres, at de alle bortset fra hurtigfærgen *Asco* er blevet solgt, og efter i betragtning 98 at have påpeget, at man herudover var ved at afhænde *Southern Trader*; anført, at »de forventede indtægter fra disse salg var på 40 mio. [EUR], dvs. en tilførsel af likviditet (nettosalgsprovenu) på 21 mio. [EUR] under hensyn til de resterende tilbagebetalinger«.

259 Dog har Kommissionen i betragtning 101 til den anfægtede beslutning gjort følgende tilføjelse:

»Samtidig omfattede [SNCM's] omstruktureringsplan afhændelsen af anlægsaktiver i dets datterselskaber (kontorer i Marseille). De blev faktisk afhændet i 2003 med et nettosalgsprovenu på 12 mio. [EUR] og 5,1 mio. [EUR] i regnskabsmæssigt overskud.«

260 Det fremgår således af den anfægtede beslutning, at Kommissionen har konstateret, at SNCM i overensstemmelse med sin omstruktureringsplan dels har regnet med et nettosalgsprovenu på 21 mio. EUR fra afhændelsen af skibe, dels faktisk har fået afhændet anlægsaktiverne med et nettosalgsprovenu på 12 mio. EUR.

- 261 I betragtning 328 til den anfægtede beslutning har Kommissionen imidlertid ved fastsættelsen af mindstebeløbet alene anført, at SNCM skulle opnå et nettosalgsprovenu på 21 mio. EUR, uden at nævne det beløb på 12 mio. EUR, der er angivet i betragtning 101 til den anfægtede beslutning som nettoprovenu fra afhændelsen af anlægsaktiverne.
- 262 For at forklare den anfægtede beslutnings konstateringer på dette punkt har Kommissionen for det første i svarskriftet gjort gældende, at provenuet fra afhændelserne af anlægsaktiver ikke grundlæggende ændrer ved denne konklusion, idet overskuddet på 5,1 mio. EUR kun har påvirket nedbringelsen af den finansielle gæld marginalt, således at man kan se bort fra risikoen for overskydende likviditet. Både Den Franske Republik og SNCM, der intervenserer i sagen, har støttet dette synspunkt i deres processkrifter.
- 263 Dernæst har Kommissionen i duplikken i lighed med SNCM gjort gældende, at den ikke har været i stand til at regne sig frem til SNCM's likviditet, da de tal, der forelå ved vedtagelsen af den anfægtede beslutning, er usammenlignelige, og da det er uklart, hvad tallene nøjagtigt dækker. Kommissionen har i denne forbindelse anført, at mange af de i den anfægtede beslutning krævede afhændelser er afhændelser, der er omhandlet i omstruktureringsplanen, men ikke realiseret på tidspunktet for vedtagelsen af den anfægtede beslutning, at en del af det budgetterede nettosalgsprovenu skal nedjusteres som følge af de vanskeligheder, SNCM efter vedtagelsen af den anfægtede beslutning har haft med at finde en køber, og at mange af de franske myndigheders tal er foreløbige. Kommissionen har forklaret, at den derfor »i store træk« har vurderet den likviditet, SNCM med rimelighed kunne forventes at råde over for så vidt muligt at internalisere omkostningerne ved omstruktureringsplanen både før og efter den anfægtede beslutning.
- 264 Ingen af disse forklaringer kan imidlertid begrunde den manglende hensyntagen til nettoprovenuet fra afhændelsen af anlægsaktiverne.

- 265 Med hensyn til den første forklaring skal bemærkes, at støttens størrelse ifølge rammebestemmelsernes punkt 40 skal være begrænset til »det strengt nødvendige minimum, så omstruktureringen gennemføres som en funktion af virksomhedens [...] finansielle muligheder«.
- 266 Da SNCM således i den foreliggende sag i sin omstrukturingsplan har forpligtet sig til at afhænde de ikke absolut nødvendige skibe og anlægsaktiver, skal SNCM, som Kommissionen har erkendt i sit svar på Rettens skriftlige spørgsmål, anvende hele provenuet fra afhændelsen af disse aktiver til at finansiere omstrukturingsplanen. I modsætning til, hvad SNCM har hævdet, indebærer denne forpligtelse på ingen måde en forpligtelse for en støttemodtager til at anvende samtlige sine midler til at nedbringe den pågældende støtte, men alene til at anvende samtlige de midler, der opnås ved afhændelsen af aktiver, der ikke anses for absolut nødvendige for videreførelsen af virksomhedens aktiviteter, på omstruktureringen. Kravet om, at støttemodtageren bidrager med egne midler til finansiering af omstrukturingsplanen, skyldes et ønske om at sikre, at støtten i overensstemmelse med rammebestemmelsernes punkt 40 er begrænset til det strengt nødvendige minimum, så omstruktureringen gennemføres som en funktion af støttemodtagerens, aktionærernes eller den pågældende koncerns finansielle muligheder.
- 267 Dette er i øvrigt også, hvad Kommissionen har tilstræbt i den anfægtede beslutning, idet det fremgår af betragtning 328 til beslutningen, at Kommissionen for at sikre, at støtten begrænses til det strengt nødvendige minimum, har trukket hele det angivne nettosalgsprovenu på 21 mio. EUR fra de samlede omkostninger ved de operationelle omstrukturingsforanstaltninger, og anført, at SNCM ikke var i stand til at finansiere omstruktureringen ved hjælp af andre egne midler. Kommissionen har ligeledes taget hensyn til forpligtelsen til at begrænse støtten til det strengt nødvendige minimum ved i dette tilfælde at foreskrive en afbetalingsordning ledsaget af en kompensationsordning. I den anfægtede beslutnings artikel 6 har Kommissionen nemlig foreløbig kun godkendt en første udbetaling på 66 mio. EUR, idet udbetalingen af de resterende 10 mio. EUR skulle afhænge af resultatet af den afhændelse af en række ikke-strategiske kapitalinteresser, der er foreskrevet i den anfægtede beslutnings artikel 3. Det må konstateres, at denne fremgangsmåde med at godkende en ratevis udbetaling af støtten ligeledes viser, at Kommissionen har

haft til hensigt at tage hensyn til hele provenuet fra afhændelsen af ikke absolut nødvendige anlægsaktiver, idet indtægterne fra disse afhændelser som anført i betragtning 341 bør reducere støttebehovet tilsvarende, således at kravet i rammebestemmelsernes punkt 40 om, at støtten skal begrænses til et minimum, efterleves.

268 Ved fastlæggelsen af mindstebeløbet for støtten til SNCM var Kommissionen således forpligtet til at tage hensyn til hele nettoprovenuet fra de afhændelser, der finder sted som led i omstruktureringsplanen.

269 Påstanden om, at størrelsen af den støtte, der er godkendt i den anfægtede beslutning, ikke giver SNCM mulighed for at udnytte den overskydende likviditet, er i denne forbindelse irrelevant.

270 Ganske vist skal Kommissionen i henhold til rammebestemmelsernes punkt 40 kontrollere, således som den har gjort det i betragtning 330 til den anfægtede beslutning, at støtten ikke ydes i en form og heller ikke er af en størrelse, som giver virksomheden en overskudslikviditet, der kan anvendes til aggressive, markedsfordrejende aktiviteter. At den i den anfægtede beslutning godkendte støtte imidlertid har en størrelse, der gør det muligt at undgå denne risiko, berettiger ikke Kommissionen til ikke at tage hensyn til nettoprovenuet fra afhændelsen af anlægsaktiverne, idet Kommissionen, hvis den havde taget hensyn til dette provenu, muligvis ville have erklæret en mindre støtte forenelig med fællesmarkedet eller endog i givet fald erklæret den pågældende støtte uforenelig med fællesmarkedet, hvilket under alle omstændigheder ville have begrænset risikoen for konkurrencefordrejning yderligere.

271 Kommissionens forklaring om den minimale betydning, nettoprovenuet fra afhændelsen af anlægsaktiver har for SNCM's økonomiske situation, må således forkastes.

- 272 Med hensyn til den anden forklaring skal bemærkes, at Retten tidligere med hensyn til en omstruktureringsstøtte (dommen i sagen Kneissl Dachstein mod Kommissionen, præmis 84) har fastslået, at Kommissionen ikke er forpligtet til at foretage et skøn over de specifikke omkostninger ved hver enkelt af de foranstaltninger, den pågældende virksomhed skal træffe. Rent bortset fra, at det er umuligt nøjagtigt at vurdere de forskellige udgifter, eftersom de pågældende foranstaltninger ligger ude i fremtiden, kan Kommissionen under udøvelsen af sit vide skøn nøjes med en samlet vurdering.
- 273 Det må således erkendes, at Kommissionen i den foreliggende sag som følge af vanskeligheden ved nøjagtigt at beregne nettoprovenuet fra de afhændelser af skibe og ejendomme, der er omhandlet i omstruktureringsplanen, principielt har ret til under udøvelsen af sit vide skøn at foretage en tilnærmelsesvis vurdering af provenuet.
- 274 I den foreliggende sag må det imidlertid konstateres, at med hensyn til afhændelsen af skibe har Kommissionen i betragtning 97 og 98 til den anfægtede beslutning anført, at tre af de fire skibe, der skulle afhændes i henhold til omstruktureringsplanen, nemlig *Napoléon*, *Liberté* og *Monte Rotondo*, allerede er solgt, og at det kun er hurtigfærgen *Asco*, der ikke har fundet nogen køber, og at *Southern Trader* er ved at blive afhændet. Selv om Kommissionen i betragtning 99 til den anfægtede beslutning har anført, at de »forventede« indtægter fra disse salg er på 21 mio. EUR under hensyn til de resterende tilbagebetalinger, har den i samme betragtning konstateret, at »[s]kibene *Monte Rotondo* og *Napoléon* blev solgt i 2002«, mens »[s]kibene *Liberté* og *Southern Trader* er eller vil blive afhændet i 2003«, idet der er givet tilsagn om salg af sidstnævnte skib. Endvidere har Kommissionen i betragtning 99 til den anfægtede beslutning konstateret, at »[d]et samlede nettosalgsprovenu fra afhændelsen af de fire skibe viste sig at være 1,2 mio. [EUR] højere end antaget«.
- 275 Det fremgår således af selve den anfægtede beslutning, at Kommissionen på tidspunktet for vedtagelsen af beslutningen kendte det nettoprovenu fra afhændelsen af en række skibe, der faktisk var opnået, idet Kommissionen konstaterer, at

nettosalgssprovenuet fra afhændelsen af fire skibe er større end anslået. Da *Napoléon* og *Monte Rotondo* blev afhændet i 2002, må Kommissionen i betragtning af den tid, der forløb mellem afhændelserne og vedtagelsen af den anfægtede beslutning, nødvendigvis have rådet over alle de oplysninger, der er nødvendige for at beregne det nøjagtige nettosalgsprovenu. Med hensyn til skibet *Liberté*, der blev afhændet i 2003 før vedtagelsen af den anfægtede beslutning, må det ligeledes konstateres, at Kommissionen på samme måde i betragtning af den tid, der forløb mellem afhændelserne og vedtagelsen af den anfægtede beslutning, nødvendigvis må have rådet over de vigtigste oplysninger, der var nødvendige for at beregne nettosalgsprovenuet, også selv om det skulle vise sig nødvendigt at foretage mindre justeringer for at tage hensyn til eventuelle yderligere ekstraomkostninger, der skal trækkes fra salgsprisen.

276 Som svar på et skriftligt spørgsmål fra Retten har Kommissionen i øvrigt bekræftet, at dens tjenestegrene har kunnet fastslå den merværdi, der blev opnået ved afhændelsen af *Napoléon*, *Monte Rotondo* og *Liberté*, ud fra oplysninger, de franske myndigheder fremsendte den 14. maj 2003, dvs. to måneder før vedtagelsen af den anfægtede beslutning.

277 Hvad angår det femte skib, *Southern Trader*, beroede det angivne nettosalgsprovenu ganske vist på et skøn. Det fremgår imidlertid af den anfægtede beslutnings artikel 3, at som SNCM med rette har hævdet, skulle der alene tages hensyn til afhændelsen af dette skib, når anden støtterate blev udbetalt, idet skibet var udlejet til et af SNCM's datterselskaber, nemlig Société méditerranéenne d'investissements et de participations (herefter »SMIP«), som Kommissionen anser for en ikke-strategisk kapitalinteresse. Det fremgår således af den anfægtede beslutnings artikel 3, stk. 2, at SNCM i stedet for at afhænde sine kapitalinteresser i SMIP kan vælge at sælge dette selskabs eneste aktiv, *Southern Trader*, og nedlægge datterselskabet. Som svar på et skriftligt spørgsmål herom fra Retten har Kommissionen derfor bekræftet, at nettosalgsprovenuet for *Southern Trader* ikke er medregnet i de 21 mio. EUR, der er angivet i betragtning 99 til den anfægtede beslutning.

- 278 Kommissionen skulle således ved vedtagelsen af den anfægtede beslutning kende det faktiske nettoprovenu fra afhændelsen af de skibe, der skulle sælges i henhold til omstrukturierungsplanen, og som faktisk var blevet solgt på tidspunktet for vedtagelsen af den anfægtede beslutning.
- 279 Med hensyn til nettoprovenuet fra afhændelsen af anlægsaktiverne skal bemærkes, at Kommissionen i betragtning 101 til den anfægtede beslutning har anført, at »[anlægsaktiverne faktisk blev] afhændet i 2003 med et nettosalgsprovenu på 12 mio. EUR og 5,1 mio. EUR i regnskabsmæssigt overskud«. Det fremgår således af selve ordlyden af denne betragtning, at Kommissionen ikke henviser til det i betragtningen nævnte beløb på 12 mio. EUR som en tilnærmelsesvis vurdering, men som en nøjagtig angivelse af nettoprovenuet fra et faktisk gennemført salg.
- 280 Kommissionen har i øvrigt som svar på et skriftligt spørgsmål fra Retten bekræftet, at beløbet på 12 mio. EUR i betragtning 101 til den anfægtede beslutning hidrører fra oplysninger fremsendt af de franske myndigheder den 14. maj 2003, dvs. ca. to måneder før vedtagelsen af den anfægtede beslutning.
- 281 Under disse omstændigheder kan det i modsætning til, hvad Kommissionen har hævdet i sine skrivelser, heller ikke længere antages, at Kommissionen på tidspunktet for vedtagelsen af den anfægtede beslutning ikke med sikkerhed kendte det endelige nettoprovenu fra afhændelsen af anlægsaktiverne.
- 282 Det fremgår således af den anfægtede beslutning, at Kommissionen på tidspunktet for dens vedtagelse måtte kende ikke alene det nettosalgsprovenu, der var skønsmæssigt fastsat i omstrukturierungsplanen, men også det nettosalgsprovenu, der faktisk blev opnået for både de skibe og de anlægsaktiver, der var forudsat afhændet i omstrukturierungsplanen, og som allerede var blevet solgt på dette tidspunkt.

- 283 Under disse omstændigheder kunne Kommissionen bl.a. på baggrund af forbuddet mod statsstøtte i henhold til artikel 87, stk. 1, EF for disse aktiver ikke nøjes med en vurdering »i store træk« af SNCM's likviditet, når den skulle afgøre, om støtten var begrænset til det strengt nødvendige minimum.
- 284 Da Kommissionen med hensyn til afhændelsen af skibe har konstateret, at nettosalgsprovenuet er større end de anslåede 21 mio. EUR i omstruktureringsplanen, og at afhændelsen af anlægsaktiver har givet et nettosalgsprovenu på 12 mio. EUR, kan Kommissionen nemlig ikke uden at anlægge et åbenbart urigtigt skøn nøjes med at lægge de 21 mio. EUR, der skønsmæssigt er fastsat i omstruktureringsplanen som nettosalgsprovenu, til grund for sin vurdering i betragtning 328 til den anfægtede beslutning af, om støtten begrænser sig til det strengt nødvendige minimum.
- 285 Kommissionens forklaring om de upræcise tal, der forelå ved vedtagelsen af den anfægtede beslutning, må således ligeledes forkastes.
- 286 Som svar på skriftlige spørgsmål fra Retten har Kommissionen fremført en ny forklaring, der hverken fremgår af svarskriftet eller af duplikken, nemlig at det nettosalgsprovenu på 21 mio. EUR, der er anført i betragtning 99 til den anfægtede beslutning, i henhold til fortrolige dokumenter, der ikke er fremlagt i den foreliggende sag, i virkeligheden hidrører fra afhændelsen af såvel de fire skibe, der er nævnt i betragtning 97 til beslutningen, som de anlægsaktiver, der er omhandlet i omstruktureringsplanen. SNCM har givet samme forklaring i sit interventionsindlæg.
- 287 Uden at det er fornødent at kontrollere forklaringens rigtighed ud fra de af Kommissionen påberåbte dokumenter, skal Retten bemærke, at ifølge fast

retspraksis skal begrundelsen for en beslutning findes i selve beslutningens tekst. Det tillades ikke, at beslutningen først begrundes efterfølgende under retssagen, medmindre der foreligger særlige omstændigheder (Rettens dom af 2.7.1992, sag T-61/89, Dansk Pelsdyravlerforening mod Kommissionen, Sml. II, s. 1931, præmis 131, af 14.5.1998, sag T-295/94, Buchmann mod Kommissionen, Sml. II, s. 813, præmis 171, og af 15.9.1998, forenede sager T-374/94, T-375/94, T-384/94 og T-388/94, European Night Services m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 3141, præmis 95). Heraf følger, at beslutningen i sig selv skal være fyldestgørende, og at dens begrundelse ikke kan fremgå af skriftlige eller mundtlige forklaringer afgivet senere, når der allerede er anlagt sag ved Fællesskabernes retsinstanter til prøvelse af den pågældende beslutning (Rettens dom af 12.12.1996, sag T-16/91, Rendo m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1827, præmis 45).

288 I den foreliggende sag må Retten konstatere, at Kommissionens og SNCM's forklaring, nemlig at nettosalgsprovenuet for anlægsaktiverne er medregnet i det beløb på 21 mio. EUR, der er angivet som nettosalgsprovenu i betragtning 99 til den anfægtede beslutning, ikke fremgår af selve beslutningens tekst, hvilket Kommissionen i øvrigt har erkendt under retsmødet som svar på et spørgsmål fra Retten.

289 Det må således under alle omstændigheder konstateres, at denne for sent fremførte forklaring fra Kommissionen modsiges af den anfægtede beslutning. Da betragtning 97 og 98 til den anfægtede beslutning kun nævner de af SNCM påtænkte skibssalg, og da der indtil da ikke har været nogen omtale af afhændelser af anlægsaktiver, som der henvises til for første gang i betragtning 101 til den anfægtede beslutning, må det konstateres, at når det i betragtning 99 til beslutningen nævnes, at de forventede indtægter fra »disse« salg er på 21 mio. EUR, kan dette kun henvise til de skibssalg, der er redegjort for i de foregående betragtninger, nemlig betragtning 97 og 98. Når det i betragtning 101 til den anfægtede beslutning anføres, at SNCM »samtidig« påtænkte at afhænde anlægsaktiver, hvilke aktiver faktisk blev afhændet med et nettosalgsprovenu på 12 mio. EUR, bekræfter dette ligeledes, at Kommissionen sondrede mellem nettosalgsprovenuet for anlægsaktiverne og nettosalgsprovenuet for skibene og betragtede de to størrelser som komplementære. Det fremgår endvidere hverken af betragtning 328 eller af betragtning 341, som uden anden

angivelse blot nævner en nettosalgsindtægt på 21 mio. EUR, at dette beløb omfatter nettoprovenuet fra afhændelsen af såvel skibe som anlægsaktiver.

- 290 Kommissionens og SNCM's forklaring om, at provenuet fra afhændelsen af anlægsaktiver indgår i det beløb på 21 mio. EUR, ud fra hvilket Kommissionen i betragtning 328 har fastslået, at støtten ikke overstiger det strengt nødvendige minimum, må således forkastes.
- 291 Hvorom alting er, skal det bemærkes, at selv om det antages, at det forventede nettosalgsprovenu på 21 mio. EUR, der er anført i betragtning 99 til den anfægtede beslutning, som hævdet af Kommissionen og SNCM skal opfattes som omfattende også nettoprovenuet fra afhændelsen af anlægsaktiverne, kan Kommissionen i betragtning 328 til beslutningen ikke blot gå ud fra et nettosalgsprovenu på 21 mio. EUR ved vurderingen af, om støtten er begrænset til det strengt nødvendige minimum.
- 292 Selv om det ikke kan udelukkes, at nettosalgsprovenuet for skibene og anlægsaktiverne blev anslået til 21 mio. EUR i omstrukturingsplanen, kan det nemlig i modsætning til, hvad Kommissionen har gjort gældende under retsmødet, ikke antages, at Kommissionen kan basere sin beslutning på prognoser, også selv om disse ikke svarer til de faktiske tal, for ikke at forsinke vedtagelsen af beslutningen. Da de anslåede 21 mio. EUR i nettosalgsprovenu, der fremgår af omstrukturingsplanen, er resultatet af beregninger foretaget i december 2001, jf. fodnote 32 til betragtning 88 til den anfægtede beslutning, var Kommissionen forpligtet til, når den i henhold til rammebestemmelserne skulle afgøre, om støtten var begrænset til det strengt nødvendige minimum, at korrigere skønnet for at tage hensyn til SNCM's faktiske situation, således som denne forelå ved vedtagelsen af beslutningen næsten 19 måneder senere.

293 Selv om SNCM har ret i, at Kommissionen, da det viste sig vanskeligt at afhænde hurtigfærgen *Asco*, ved vedtagelsen af den anfægtede beslutning kunne gå ud fra et nettosalgsprovenu for dette skib, der var lavere end det provenu, der blev anslået i omstrukturingsplanen, og således foretage en negativ korrektion af det anslåede beløb, burde Kommissionen ligeledes have foretaget de eventuelle positive korrektioner, der kunne forbedre skønnene vedrørende de øvrige skibe.

294 I den foreliggende sag fremgår det imidlertid af betragtning 99 og 101 til den anfægtede beslutning, at SNCM dels har afhændet de tre øvrige skibe, der skulle afhændes ifølge omstrukturingsplanen, samt *Southern Trader*, og at det samlede nettosalgsprovenu fra afhændelsen af de fire skibe viste sig at være 1,2 mio. EUR højere end antaget, dels har afhændet de anlægsaktiver, der skulle afhændes ifølge omstrukturingsplanen, med et nettosalgsprovenu på 12 mio. EUR.

295 Det må konstateres, hvilket SNCM i øvrigt ikke bestrider, at nedgangen i nettosalgsprovenuet som følge af den negative korrektion alene for hurtigfærgen *Asco* ikke helt kan opveje den manglende hensyntagen til disse forhold.

296 SNCM har nemlig i sit interventionsindlæg for hvert af de fire skibe, hvis afhændelse var forudsat i omstrukturingsplanen, oplyst Retten om størrelsen af de »reelle midler til rådighed for SNCM«. Som nævnt ovenfor må det af SNCM anførte beløb for skibene *Napoléon* og *Monte Rotondo*, der blev afhændet i 2002, i betragtning af den tid, der forløb mellem afhændelserne og vedtagelsen af den anfægtede beslutning, være det nøjagtige nettosalgsprovenu for skibene. Med hensyn til *Liberté*, der blev solgt i 2003 før vedtagelsen af den anfægtede beslutning, må det ligeledes konstateres, at det beløb, der er anført i SNCM's interventionsindlæg,

eventuelt efter en række mindre justeringer mere eller mindre må svare til nettosalgsprovenu for dette skib, idet de fleste af de oplysninger, der indgår i beregningen af dette beløb, forelå på tidspunktet for vedtagelsen af den anfægtede beslutning. SNCM har i øvrigt under retsmødet bekræftet, at man kunne regne med det beløb, der var anført i interventionsindlægget.

297 Det fremgår imidlertid af SNCM's oplysninger, at selv efter fradrag af et negativt nettosalgsprovenu for hurtigfærgen *Asco* udgjorde det faktiske nettosalgsprovenu for de fire pågældende skibe ca. 16,5 mio. EUR, således at det samlede nettosalgsprovenu, SNCM disponerede over på tidspunktet for vedtagelsen af den anfægtede beslutning, hvis det nettoprovenu fra afhændelsen af anlægsaktiver på 12 mio. EUR, der er anført i betragtning 101 til den anfægtede beslutning, medregnes, må udgøre ca. 28,5 mio. EUR og ikke 21 mio. EUR som anført af Kommissionen i den anfægtede beslutning.

298 SNCM's påstande om, at det i betragtning 101 til den anfægtede beslutning anførte beløb henviser til bruttosalgsprouvent, må i denne forbindelse forkastes, idet påstandene er i direkte modstrid med betragtningens ordlyd. Hvad angår påstanden om, at det i betragtning 101 nævnte beløb til dels vedrører salget af aktiver, der er absolut nødvendige for virksomhedens drift, skal det blot, ud over at påstanden ikke er godtgjort på anden vis, konstateres, at den anfægtede beslutning ikke indeholder nogen oplysninger herom, der kan begrunde den manglende hensyntagen til nettosalgsprovenu for disse anlægsaktiver, det være sig i betragtning 101 eller 328 til den anfægtede beslutning. Det skal under alle omstændigheder bemærkes, at selv når SNCM's tal for nettosalgsprovenu for anlægsaktiverne lægges til grund, udgør SNCM's reelle rådighedsbeløb som anført i interventionsindlægget 24,9 mio. EUR.

299 Som svar på et spørgsmål herom under retsmødet har Kommissionen i øvrigt i sidste instans erkendt, at det samlede nettosalgsprovenu for skibene og anlægsaktiverne, som den havde kendskab til ved vedtagelsen af den anfægtede beslutning, var større end 21 mio. EUR.

- 300 Der er således i den anfægtede beslutning anlagt et åbenbart urigtigt skøn. Kommissionen har nemlig baseret sin konstatering af, at støtten begrænser sig til det strengt nødvendige minimum, på et nettosalgsprovenu på 21 mio. EUR, selv om det fremgår af beslutningen og de forklaringer, der er afgivet i den foreliggende sag, at Kommissionen ud fra de oplysninger, der forelå ved vedtagelsen af den anfægtede beslutning, kunne konstatere, at nettosalgsprovenuet var større end 21 mio. EUR.
- 301 Ingen af Kommissionens eller intervenienternes øvrige argumenter kan ændre ved denne konklusion.
- 302 For det første må Kommissionens påstand i duplikken om, at der ved den fremtidige undersøgelse af den anden rate på 10 mio. EUR i henhold til den anfægtede beslutnings artikel 6 skal tages hensyn til nettoprovenuet fra de forventede afhændelser af anlægsaktiver og skibe, hvis afhændelse var forudsat i omstrukturingsplanen, men som endnu ikke var solgt på tidspunktet for den anfægtede beslutning, forkastes som ubegrundet.
- 303 Selv om det er korrekt, at det fremgår af den anfægtede beslutnings artikel 3 og 6, at SNCM's nettosalgsprovenu fra afhændelsen af anlægsaktiver skal trækkes fra den anden støttrate, fremgår det også af disse artikler samt af betragtning 357 og 358, som understøtter artiklerne, at denne anden støttrate alene har til formål at tage højde for provenuet fra de afhændelser af ikke-strategiske kapitalinteresser, som Kommissionen har krævet som betingelse for at erklære støtten forenelig med fællesmarkedet. De pågældende afhændelser er udtømmende nævnt i den anfægtede beslutnings artikel 3, stk. 1, og vedrører kapitalinteresserne i selskaberne Amadeus France, Compagnie Corse Méditerranée, société civile immobilière Schuman, SMIP og Someca.

- 304 Som Kommissionen flere gange har bekræftet i sine svar på de skriftlige spørgsmål og under retsmødet, er de anlægsaktiver, der er omfattet af ovennævnte bestemmelser i den anfægtede beslutning om udbetaling af den anden støtterate, ikke omfattet af den afhændelse af anlægsaktiver, der er nævnt i betragtning 101 til den anfægtede beslutning, og som Kommissionen skulle tage hensyn til i betragtning 328 til beslutningen ved afgørelsen af, om støtten var begrænset til det strengt nødvendige minimum. Med hensyn til det af SMIP ejede skib *Southern Trader* har Kommissionen i sine svar på de skriftlige spørgsmål forklaret, at den i den anfægtede beslutnings artikel 3 har krævet skibet afhændet på grund af omstruktureringsplanens uklarheder omkring salget af dette skib, således at skibet ikke skal anses for et aktiv, der indgår i det beløb på 21 mio. EUR, der er angivet i omstruktureringsplanen.
- 305 I modsætning til, hvad Kommissionen har antydnet i sine skrivelser, kan der således ikke tages hensyn til det nettosalgsprovenu for anlægsaktiverne, der er nævnt i betragtning 101 til den anfægtede beslutning, ved udbetalingen af den anden støtterate.
- 306 Kommissionens mulighed for senere at vurdere, om betingelserne for udbetaling af den anden støtterate er opfyldt, kan derfor på ingen måde berøre ovennævnte konklusioner, nemlig at der ikke er taget hensyn til det samlede nettoprovenu fra afhændelsen af de ikke absolut nødvendige aktiver ved afgørelsen af, om støtten begrænser sig til det strengt nødvendige minimum.
- 307 Kommissionen kan i øvrigt af samme grund ikke hævde, som den har gjort under retsmødet, at den ved at godkende den første støtterate på 66 mio. EUR har sikret sig, at støtten begrænser sig til det strengt nødvendige minimum, idet den, hvis den har medregnet et nettosalgsprovenu for ikke absolut nødvendige aktiver på over 21 mio. EUR, principielt må konstatere, at den af de franske myndigheder anmeldte støtte ikke opfylder kravet om, at støtten skal være begrænset til det strengt nødvendige minimum, og dermed også, at betingelserne for, at støtten kan erklæres forenelig med fællesmarkedet i henhold til artikel 87, stk. 3, litra c), EF, ikke er opfyldt.

- 308 Hvad for det andet angår den omstændighed, som Kommissionen kort har fremdraget, nemlig at størrelsen af underkompensationen for offentlig tjeneste var blevet undervurderet frem til udgangen af 2001, skal Retten blot bemærke, at Kommissionen har taget behørigt hensyn til dette ved afgørelsen af, om støtten begrænser sig til det strengt nødvendige minimum. Det fremgår nemlig bl.a. af betragtning 326 og 327 til den anfægtede beslutning, at den del af støtten, der er anmeldt af de franske myndigheder som omstruktureringsstøtte, der skal gøre det muligt »at få gjort op med følgerne af den manglende overensstemmelse mellem størrelsen af den økonomiske kompensation i henhold til [1991- og 1996-aftalerne] og selskabets driftsudgifter og konstaterede landbaserede udgifter for denne periode på de ruter, der var underlagt forpligtelsen til offentlig tjeneste«, nemlig 53,48 mio. EUR, er godkendt. Kommissionen kan derfor ikke også tage hensyn til denne påståede omstændighed ved fastlæggelsen af størrelsen af det nettoprovenu fra afhændelsen af ikke absolut nødvendige aktiver, der skal fratrækkes for at beregne, om støtten begrænser sig til det strengt nødvendige minimum.
- 309 Hvad for det tredje angår SNCM's påstand om, at de endelige omstruktureringsomkostninger, der er omhandlet i den anfægtede beslutning, nemlig 25 mio. EUR (46 mio. EUR – 21 mio. EUR), og de 53,48 mio. EUR i underkompensation for offentlig tjeneste tilsammen kan begrunde en omstruktureringsstøtte på indtil 78,48 mio. EUR, hvilket giver en difference på 2,48 mio. EUR, skal Retten blot bemærke, at den af de franske myndigheder anmeldte støtte er på 76 mio. EUR og ikke 78,48 mio. EUR. Det tilkommer imidlertid ikke Retten i forbindelse med et annulationsøgsmål at tage stilling til lovligheden af et andet støttebeløb end det, der undersøges af Kommissionen, og sætte sin egen vurdering i stedet for Kommissionens (Retten dom af 22.10.1996, forenede sager T-79/95 og T-80/95, SNCF og British Railways mod Kommissionen, Sml. II, s. 1491, præmis 64). Endvidere er den af SNCM påståede difference ubetydelig i forhold til den fejl, der til fordel for SNCM er begået ved beregningen af størrelsen af nettoprovenuet fra afhændelsen af ikke absolut nødvendige aktiver.
- 310 Hvad for det fjerde angår SNCM's påstand om, at den egentlige støtte kun beløber sig til 22,5 mio. EUR, nemlig forskellen mellem den franske stats kapitaltilførsel og underkompensationen for offentlig tjeneste, således at støtten svarer til 48% af omstruktureringsomkostningerne på i alt 46 mio. EUR, bygger påstanden på den

fejlagtige forudsætning, at underkompensationen for offentlig tjeneste ikke udgør en statsstøtte i artikel 87, stk. 1, EF's forstand. Dette er imidlertid alene tilfældet, såfremt de betingelser, der er opstillet i dommen i sagen Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg (præmis 105 ovenfor) for denne del af kapitaltilførslen, er opfyldt. Det tilkommer imidlertid ikke Retten i forbindelse med et annullationssøgsmaal at sætte sin egen vurdering i stedet for Kommissionens (dommen i sagen SNCF og British Railways mod Kommissionen, præmis 64).

- 311 Dette gælder så meget mere i den foreliggende sag som Kommissionen i den anfægtede beslutning udtrykkeligt, jf. særlig betragtning 260 og 326, har vurderet, at selv om beregningen af den økonomiske underkompensation for offentlig tjeneste er i overensstemmelse med artikel 86, stk. 2, EF, skal hele den pågældende støtte på 76 mio. EUR undersøges som en omstrukturingsstøtte, også den del af støtten, der svarer til underkompensationen for offentlig tjeneste, idet støtten er anmeldt som omstrukturingsstøtte, og idet en genoprettelse af rentabiliteten kræver, at støtten tillige dækker tilbagebetalingen af den gæld, der er en følge af underkompensationen.
- 312 Under disse omstændigheder fremgår det, at den samlede støtte, dvs. 76 mio. EUR, udgør ca. 76% af de samlede omstrukturingsomkostninger, som, hvis man lægger underkompensationen for offentlig tjeneste på 53,48 mio. EUR sammen med omstrukturingsomkostningerne på 46 mio. EUR, beløber sig til 99,48 mio. EUR. Selv om udgangspunktet for beregningen kun er den første støtterate på 66 mio. EUR, må det konstateres, at denne rate stadig udgør ca. 66% af ovennævnte samlede omkostninger.
- 313 Selv om det antages, at betingelserne i dommen i sagen Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg (præmis 105 ovenfor) er opfyldt, vil den omstændighed, at støtten i så fald udgør under 50% af omstrukturingsomkostningerne, under ingen omstændigheder ændre ved den konklusion, at støtten fortsat

er for stor, idet der ikke er taget hensyn til hele nettoprovenuet fra de afhændelser, der er gennemført som led i omstrukturingsplanen. Som nævnt ovenfor skal en omstrukturingsstøtte nemlig ifølge rammebestemmelsernes punkt 40 begrænse sig til »det strengt nødvendige minimum« under hensyntagen til de midler, virksomheden råder over bl.a. som følge af salget af visse aktiver, som ikke er absolut nødvendige for virksomhedens overlevelse.

- 314 Hvad for det femte angår den påstand, som Den Franske Republik har fremsat i sine skrivelser, nemlig at de andre beregningsmetoder, der er foreslået af de franske myndigheder, ville have ført til samme støttebeløb, skal det blot konstateres, at Kommissionen i betragtning 320-325 til den anfægtede beslutning udtrykkeligt har forkastet disse metoder og i stedet valgt sin egen metode.
- 315 Det må således konkluderes, at sagsøgerens klagepunkt vedrørende Kommissionens manglende hensyntagen til hele nettoprovenuet fra afhændelsen af de aktiver, der ikke er absolut nødvendige, ved afgørelsen af, om støtten er begrænset til det strengt nødvendige minimum, er begrundet, idet den anfægtede beslutning på dette punkt klart er behæftet med en åbenbar skønsfejl.

Konklusion vedrørende det andet anbringende

- 316 Det fremgår af det anførte, at det andet anbringende om, at artikel 87, stk. 3, litra c), EF samt rammebestemmelserne er tilsidesat, idet den anfægtede beslutning indeholder materielle fejl og åbenbart urigtige skøn, skal forkastes med undtagelse af klagepunktet om, at Kommissionen med urette har anset støtten for at begrænse sig til det strengt nødvendige minimum.

- 317 Da konstateringen af, at støtten begrænser sig til det strengt nødvendige minimum, som nævnt af Kommissionen i rammebestemmelsernes punkt 19 og 20 forudsætter, at den i artikel 87, stk. 3, litra c), EF fastsatte betingelse om, at en støtte for at kunne erklæres forenelig med fællesmarkedet ikke må ændre samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse, er opfyldt, følger det heraf, at den anfægtede beslutning er delvis ulovlig, idet en af de betingelser, der er fastsat i artikel 87, stk. 3, litra c), for, at en støtte kan erklæres forenelig med fællesmarkedet, ikke er opfyldt.
- 318 Det må under disse omstændigheder konstateres, at betingelserne for, at den pågældende støtte kan erklæres forenelig med fællesmarkedet af Kommissionen, i den foreliggende sag ikke er opfyldt. Det urigtige skøn, der har gjort den anfægtede beslutning ulovlig, har således i dette konkrete tilfælde haft betydning for resultatet (Rettens dom af 14.5.2002, sag T-126/99, Graphischer Maschinenbau mod Kommissionen, Sml. II, s. 2427, præmis 49).
- 319 Da afgørelsen af, om støtten begrænser sig til det strengt nødvendige minimum, således er af væsentlig betydning i den anfægtede beslutnings generelle systematik (dommen i sagen Westdeutsche Landesbank Girozentrale mod Kommissionen, præmis 420), og da det ikke tilkommer Retten i forbindelse med et annullations-søgsmål at sætte sin egen vurdering i stedet for Kommissionens (dommen i sagen SNCF og British Railways mod Kommissionen, præmis 64), må denne beslutning annulleres, uden at det er nødvendigt at undersøge, om sagsøgerens klagepunkter vedrørende betingelserne i den anfægtede beslutning er begrundede.
- 320 Det kan nemlig især ikke udelukkes, at Kommissionen bl.a. på baggrund af dommen i sagen Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg (præmis 105 ovenfor) foretager en ny vurdering af den pågældende foranstaltning, eller i hvert fald en del af denne foranstaltningens karakter af statsstøtte i artikel 87, stk. 1, EF's forstand, og at Kommissionen vil være foranlediget til i givet fald at ændre de betingelser, der er

fastsat i den anfægtede beslutning, for så vidt betingelserne fortsat er nødvendige, henset til størrelsen af det beløb, som statsstøtteforanstaltningen repræsenterer (jf. i denne retning dommen i sagen SNCF og British Railways mod Kommissionen, præmis 64).

321 Det fremgår af det anførte, at den anfægtede beslutning bør annulleres.

Sagens omkostninger

322 I henhold til artikel 87, stk. 2, i Rettens procesreglement pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har tabt sagen, og da sagsøgeren har nedlagt påstand herom, bør Kommissionen pålægges at bære sine egne omkostninger og at betale sagsøgerens omkostninger.

323 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 4, tredje afsnit, skal SNCM, der er intervenient, bære sine egne omkostninger.

324 Ifølge procesreglementets artikel 87, stk. 4, første afsnit, skal medlemsstater, der er indtrådt i en sag, bære deres egne omkostninger. Derfor skal Den Franske Republik bære sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RET TEN (Tredje Afdeling)

- 1) **Kommissionens beslutning 2004/166/EF af 9. juli 2003 om Frankrigs påtænkte omstruktureringsstøtte til fordel for Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) annulleres.**
- 2) **Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber betaler sagsøgerens omkostninger og bærer sine egne omkostninger.**
- 3) **Den Franske Republik og SNCM bærer deres egne omkostninger.**

Jaeger

Tiili

Czúcz

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 15. juni 2005.

Justitssekretær

Afdelingsformand

H. Jung

M. Jaeger

Indhold

Retsforskrifter	II - 2206
Faktiske omstændigheder	II - 2208
1. Involverede søfartsselskaber	II - 2208
2. Forpligtelse til offentlig tjeneste på ruten mellem det franske fastland og Korsika	II - 2209
Den administrative procedure	II - 2211
1. Støtte til SNCM som kompensation for forpligtelsen til offentlig tjeneste i henhold til 1991- og 1996-aftalen	II - 2211
2. Støtte til redning og omstrukturering til fordel for SNCM	II - 2212
Retsforhandlinger og parternes påstande	II - 2220
Retlige bemærkninger	II - 2222
1. Indledende bemærkning om betydningen af beslutningen af 8. september 2004 for den foreliggende sag	II - 2222
2. Det første anbringende: tilsidesættelse af artikel 253 EF, idet den anfægtede beslutning er utilstrækkeligt begrundet	II - 2223
Indledende bemærkninger om anbringendets rækkevidde	II - 2224
Klagepunkterne om begrundelsen for den anfægtede beslutning	II - 2227
Indledende bemærkninger	II - 2227
Den pågældende foranstaltnings art og støttens delvise karakter af kompensation for offentlig tjeneste	II - 2229
Fjernelsen af de tvivl, der har begrundet indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure	II - 2236

Vurdering af genoprettelsen af rentabiliteten	II - 2241
Hvorvidt antagelserne om omstruktureringen er realistiske	II - 2244
Fastlæggelse af ikke-strategiske kapitalinteresser	II - 2246
Konklusion vedrørende det første anbringende	II - 2248
3. Det andet anbringende: tilsidesættelse af artikel 87, stk. 3, litra c), EF, af forordning nr. 659/1999 og af rammebestemmelserne, idet den anfægtede beslutning indeholder materielle fejl samt åbenbart urigtige skøn	II - 2248
Indledende bemærkning vedrørende den af Retten udøvede kontrol	II - 2248
Klagepunkterne om berettigelsen af den anfægtede beslutning	II - 2250
Om vurderingen af en del af støtten som kompensation for offentlig tjeneste	II - 2251
Analyse af årsagerne til SNCM's økonomiske vanskeligheder	II - 2255
Overholdelse af rammebestemmelserne	II - 2259
— SNCM's karakter af kriseramt virksomhed	II - 2260
— Genoprettelse af rentabiliteten	II - 2265
— Forebyggelse af urimelige konkurrencefordrejninger	II - 2272
— Begrænsning af støtten til det strengt nødvendige minimum	II - 2278
Konklusion vedrørende det andet anbringende	II - 2299
Sagens omkostninger	II - 2301